

Karlshamns affärsidé

Karlshamns ambition är att nå ledande globala positioner inom definierade specialområden, baserade på vår kärna av kunskap om vegetabiliska oljor och fetter. Vi vill också utveckla relaterade affärsområden till denna kunskapsbas. Innovation, kundnärbet och hög produktivitet är företagets kritiska framgångsfaktorer.

Karlshamns AB (publ)
374 82 Karlshamn
Besöksadress: Västra Kajen
Telefon: 0454 820 00
Fax: 0454 828 20
www.karlshamns.com
info@karlshamns.se
Org.nr.: 556478-1796

Årsredovisning 2001

Detta är Karlshamns

Karlshamns är en av världens ledande tillverkare av högförädlade vegetabiliska specialfetter. Karlshamns levererar specialfetter över hela världen och är marknadsledare i Norden och Östeuropa. Livsmedelsindustrin är Karlshamns största kundsegment och Sverige är den enskilt största marknaden.

I samband med översynen av koncernens strategiska inriktning med ökad fokusering på lönsamma tillväxtområden genomfördes under året en omorganisation. Koncernen är liksom tidigare organiserad i tre affärsområden. Numera heter de – Oils & Fats (tidigare Livsmedelsfetter), Technical Products och Feed Materials. Inom Oils & Fats finns tre affärssektorer; Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils och Lipids for Care.

Alla tre affärsområdena bygger sin verksamhet på att utnyttja företagets samlade kunskap om fettmolekylen.

Karlshamns bedriver ett omfattande forsknings- och utvecklingsarbete, speciellt vad gäller fetternas egenskaper i kundernas produkter. Genom att bedriva produktutvecklingen i nära samarbete med kunderna kan Karlshamns leverera skräddarsydda produkter, samtidigt som en unik kunskap om olika kundapplikationer byggs upp. I Karlshamns Oils & Fats Academy, en skola enbart för företagets kunder och anställda, ger Karlshamns tekniker kontinuerligt kvalificerad fettutbildning.

Det internationella kretsloppet

Karlshamns råvaruinköp av fröer, vegetabiliska oljor och fetter görs över hela världen. Företagets råvaruhandlare vakar kontinuerligt över råvarumarknaderna i Rotterdam, Fjärran Östern och Chicago.

Avser inköpen palmolja i Malaysia finns våra medarbetare på plats på plantagerna för att se, känna och lukta, i jakten på den bästa kvaliteten.

Kvalitetskraven på Karlshamns produkter är mycket höga, speciellt från kunderna inom livsmedels-, läkemedels- och kosmetikindustrin. En hög kvalitet i slutprodukten börjar med förstklassiga råvaror. De utvalda råvarorna transporteras huvudsakligen sjövägen till Karlshamns produktionsanläggningar. Där sker förädling innan de färdiga produkterna distribueras till kunderna.

Karlshamns högförädlade vegetabiliska specialfetter säljs till kunder över hela världen, framför allt till choklad- och konfektyrindustrin samt i ökande utsträckning till kosmetikindustrin. Produkter vars förädlingsgrad är lägre och där priset är en avgörande konkurrensfaktor, har sina marknader nära produktionsanläggningarna.

Koncernens produktionsenheter ligger i Karlshamn, Sverige, i Hull, Storbritannien och i Zaandijk, Nederländerna.

Huvudkontoret och den största produktionsanläggningen liksom merparten av forskningsresurserna finns i Karlshamn.

Koncernen omsätter cirka 3.000 Mkr och medelantalet anställda är 731 personer, varav 591 i Sverige. Sedan 1997 noteras Karlshamnsaktien på Stockholmsbörsens O-lista.

Adresser

Karlshamns AB

Koncernkontor
Karlshamns AB (publ)
 374 82 Karlshamn
 Besöksadress: Västra Kajen
 Telefon 0454 820 00
 Telefax 0454 828 20
 info@karlshamns.se
 www.karlshamns.com

Oils & Fats

Karlshamns AB
 Oils & Fats
 374 82 Karlshamn
 Besöksadress: Västra Kajen
 Telefon 0454 820 00
 Telefax 0454 828 88
 info@karlshamns.se

Karlshamns BV

P.O.Box 17
 NL-1540 AA Zaandijk
 NEDERLÄNDERNA
 Besöksadress: Kreeftstraat 1,
 Zaandijk
 Telefon +31 75 627 84 00
 Telefax +31 75 627 84 78
 oilsfats@karlshamns.nl

Karlshamns Ltd

220 Wincolmlee
 Hull
 GB-HU2 OPX
 East Yorkshire
 STORBRITANNIEN
 Telefon +44 1 482 58 67 47
 Telefax +44 1 482 58 70 04
 edibleoils@karlshamns.co.uk

Karlshamns SPOL.SR.O

P.O.Box 263
 CS-11121 Prag 1
 TJECKIEN
 Besöksadress: Václavské nám. 64
 Telefon +420 2 22 21 04 06
 Telefax +420 2 22 21 20 87
 karlshamns@iol.cz

Karlshamns (Malaysia) SDN.BHD

4th floor, Menara Boustead
 69 Jalan Raja Chulan
 MY-50200 Kuala Lumpur
 MALAYSIA
 Telefon +60 3 248 18 31
 Telefax +60 3 241 91 92
 ong@karlshamns.com.my

Feed Materials

Karlshamns AB

Feed Materials
 374 82 Karlshamn
 Besöksadress: Västra Kajen
 Telefon 0454 829 00
 Telefax 0454 829 66
 crushing@karlshamns.se

Technical Products

Tefac AB

374 82 Karlshamn
 Besöksadress: Västra Kajen
 Telefon 0454 823 00
 Telefax 0454 75 20 05
 tefac@karlshamns.se

Binol AB

374 82 Karlshamn
 Besöksadress: Västra Kajen
 Telefon 0454 828 00
 Telefax 0454 75 20 70
 binol@karlshamns.se

Karlshamns Baltic

Kalvariju 125
 LT-02648 Vilnius
 LITAUEN
 Telefon +370 2 70 06 06
 Telefax +370 2 70 04 40
 karlshamns.baltic@takas.lt

2001 i sammandrag

Resultat

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgick till 182 Mkr (52). Under föregående år belastades resultatet med jämförelsestörande poster och kundreserveringar om netto totalt 98 Mkr. Exklusive dessa poster förbättrades resultatet efter finansiella poster med 32 Mkr för koncernen.

Omsättning

Nettoomsättningen ökade till 2.942 Mkr (2.728) vilket förklaras av volymökningar inom samtliga affärsområden och ökade råvarupriser.

Investeringar

Direktinvesteringar i anläggningstillgångar uppgick till 109 Mkr (117). Huvuddelen av investeringarna avser kapacitetshöjande projekt i de svenska enheterna.

Finansiell ställning

Karlshamns finansiella ställning är stark. Koncernens egna kapital uppgick vid årsskiftet till 850 Mkr (781) medan balansomslutningen uppgick till 1.815 Mkr (1.662). Soliditeten vid årets slut uppgick till 47 procent (47).

Förändringsprocess

2001 har präglats av ett omfattande förändringsarbete. I samband med översynen av koncernens strategiska inriktning, med ökad fokusering på lönsamma tillväxtområden, genomfördes en omorganisation

den 1 september i syfte att tydliggöra ansvaret för försäljning och resultat. Koncernen är nu organiserad i tre affärsområden, Oils & Fats (tidigare Livsmedelsfetter), Technical Products och Feed Materials. Förändringsprocessen har medfört att Oils & Fats har organiserats i tre affärssektorer; Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils samt Lipids for Care.

Förslag till utdelning

Styrelsen föreslår en oförändrad utdelning om 3,50 kronor per aktie.

	2001	2000	1999
Nettoomsättning, Mkr	2.942	2.728	3.000
Bearbetningsersättning, Mkr	892	759	817
Resultat före avskrivningar, Mkr	282	151	272
Resultat efter finansiella poster, Mkr	182	52	185
Årets resultat, Mkr	133	28	123
Kassaflöde från den löpande verksamheten, Mkr	137	131	307
Direktinvesteringar, Mkr	109	117	136
Nettolåneskuld, Mkr	282	223	183
Eget kapital, Mkr	850	781	822
Soliditet, %	47	47	51
Vinst per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	6,32	1,35	5,84
Vinst per aktie efter konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	6,27	1,34	5,80
Eget kapital per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	40,46	37,20	39,14
Utdelning per aktie, kr	3,50 ⁽¹⁾	3,50	3,50
Avkastning på eget kapital, %	16	3	16
Avkastning på operativt kapital, %	16	6	16
Medelantal anställda	731	749	782

1) Föreslagen utdelning

Definitioner, se sid 59 Bolagsstämma, se sid 62

Innehåll

Koncernchefens kommentar - 6

Med ett tydligare resultatansvar och en mer kundorienterad organisation har Karlshamns under året utvecklats på flera plan. Den nya organisationen ger oss bättre förutsättningar att utveckla mer högförädlade produkter med större marginaler samtidigt som vi blir mer kostnads- och kapital-effektiva. Vi står såväl organisatoriskt som kompetensmässigt väl rustade för att vara konkurrenskraftiga på marknaden. Vi nådde ett tillfredsställande resultat efter finansnetto på 182 Mkr att jämföras med föregående års 52 Mkr, skriver Jerker Hartwall.

Förändringsprocessen och medarbetarna - 9

Under 2001 har Karlshamns genomgått en stor förändringsprocess med ökad fokusering på lönsamma tillväxtområden. I syfte att tydliggöra ansvaret för försäljning och resultat har en omorganisation genomförts, vilket bland annat har medfört att Oils & Fats organiserats i tre affärssektorer; Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils samt Lipids for Care.

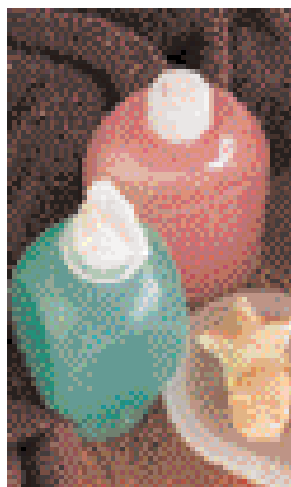
Forskning och utveckling - 12

Karlshamns framtida konkurrensmöjligheter baseras ytterst på förmågan att ta tillvara och vidareutveckla koncernens omfattande kunskaper om oljors och fetters egenskaper. I linje med koncernens strategi att öka andelen högförädlade produkter, fokuseras forsknings- och utvecklingsarbetet på att finna nya produkter och förbättrade applikationer inom koncernens tre affärsområden.

Oils & Fats - 14

Oils & Fats är Karlshamns största affärsområde och rymmer de tre resultatorienterade affärssektorerna Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils och Lipids for Care. Högförädlade oljor och fetter säljs till livsmedelsindustrin, choklad och konfektyrindustrin samt kosmetik- och läkemedelsindustrin.

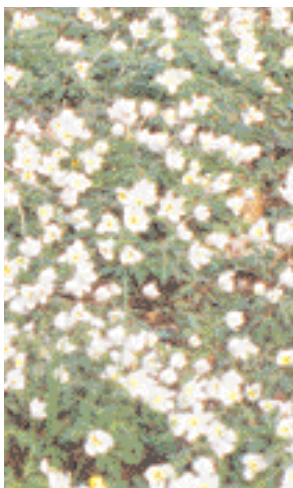
Technical Products - 22

Technical Products är Karlshamns näst största affärsområde efter Oils & Fats. Verksamheten bedrivs inom de två helägda dotterföretagen Tefac AB och Binol AB. Tefac tillverkar och marknadsför fettsyror och glycerol. Binol utvecklar, tillverkar och marknadsför miljöanpassade tekniska oljor.

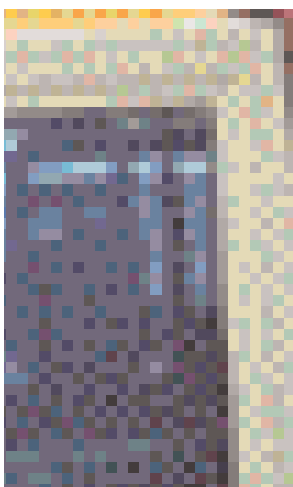
Feed Materials - 25

Feed Materials ansvarar för utvinning av vegetabilisk olja och fodermjöl ur rapsfrö och sheanötter. De huvudsakliga kunderna är den svenska foderindustrin där Karlshamns foderråvaror utgör viktiga komponenter i flera marknadsledande foderprodukter.

Karlshamns och miljön - 26

Karlshamns arbetar kontinuerligt med att förbättra verksamheten ur ett miljöhänseende och samtliga anläggningar har sedan flera år etablerat erkända och väl beprövade miljöledningssystem.

Riskhantering och känslighetsanalys - 30

Råvarupriser och valutor är de dominerande riskerna i Karlshamns verksamhet. Under året har råvarupriserna stigit och den svenska kronan har försvagats mot såväl euron som dollarn.

Ekonomisk redovisning*

Förvaltningsberättelse - 32

Koncernens resultaträkning - 34

Koncernens kassaflödesanalys - 36

Koncernens balansräkning - 38

Moderbolagets resultaträkning - 40

Moderbolagets kassaflödesanalys - 41

Moderbolagets balansräkning - 42

Noter till räkenskaperna - 44

Revisionsberättelse - 55

Karlshamnsaktien - 56

Femårsöversikt - 58

Definitioner - 59

Styrelse - 60

Ledande befattningshavare och revisor - 61

Informationstillfällen - 62

Bolagsstämma - 62

Adresser - 63

*Årsredovisningen omfattar sidorna 32-55

Koncernchefens kommentar

Förändringsprocessen

Året som gått har kännetecknats av ett intensivt förändringsarbete med avsikt att skapa en stabil grund för en accelererad och lönsam tillväxt. Utgångspunkten har varit den starka teknologi- och kompetensbas som koncernen besitter.

Målsättningen har varit att precisera strategin och identifiera såväl globala som regionala tillväxtmöjligheter, att strukturera organisationen med tydliga resultatansvar samt höja kostnads- och kapitaleffektiviteten.

Parallellt med det omfattande förändringsarbetet har alla anställda successivt involverats i ett stort antal förbättringsprojekt. Som en följd av fokuseringen på lönsamma tillväxtområden, genomfördes en omorganisation den 1 september och koncernen har nu tre affärsområden; Oils & Fats (tidigare Livsmedelsfetter), Technical Products och Feed Materials. Affärsområdet Oils & Fats har tre affärssektorer, Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils och Lipids for Care.

Karlshamns affärsidé

Karlshamns ambition är att nå ledande globala positioner inom definierade specialområden, baserade på vår kärna av kunskap om vegetabiliska oljor och fetter. Vi vill också utveckla relaterade affärsområden till denna kunskapsbas. Innovation, kundnärhet och hög produktivitet är företagets kritiska framgångsfaktorer.

Utfall 2001

Volymökningar har noterats inom samtliga affärsområden. Nettoomsättningen ökade med 8 procent till 2.942 Mkr. Koncernen nådde ett tillfredsställande resultat efter finansnetto på 182 Mkr att jämföras med föregående års 52 Mkr, vilket motsvarar en ökning efter jämförelsestörande poster med 21 procent. Avkastningen på det operativa kapitalet uppgick till 16 procent (3).

Råvarupriserna har stigit under 2001, och den svenska kronan har försvagats mot både dollarn och euron sedan inledningen på året. Kronförsvagningen har stärkt de svenska enheternas konkurrenskraft, vilket bidragit till förbättrade marknadspositioner.

Efterfrågan på ingredienser baserade på vegetabiliska råvaror har ökat, vilket medfört tillväxt inom framförallt affärsområdena Feed Materials och Oils & Fats.

Ökad efterfrågan i Central- och Östeuropa har vidare bidragit till stignaden försäljningsvolymerna inom affärsområdet Oils & Fats, samtidigt som skärpt konkurrens inom vegetabiloljeindustrin har pressat marginalerna i Norden.

Technical Products har ökat sina volymer av fettsyror och stärkt marknadspositionerna i Europa. Miljöanpassade tekniska oljor för bland annat metallbearbetning inom verkstadsindustrin har behållit sina marknadsandelar jämfört med föregående år.

Konjunktur nedgången inom verkstadsindustrin har dock haft negativ påverkan på Technical Products under senare delen av verksamhetsåret.

Positiva drivkrafter

Efterfrågan på ingredienser baserade på vegetabiliska råvaror fortsätter att öka. Detta medger nya tillväxtmöjligheter inom samtliga affärsområden, genom substitution av syntetiska, animaliska

och petroleumbaserade produkter.

Nya preferenser hos konsumenterna ökar efterfrågan på produkter baserade på naturens egna råvaror. Detta avspeglas i t ex ekologiska oljors snabba tillväxt som ingredienser i allt fler livsmedelsprodukter. Samtidigt ökar intresset för vegetabiliskt fett i foder som i allt större utsträckning ersätter animaliska fetter. Den senaste tidens debatt inom EU har kraftigt ökat efterfrågan

av vegetabiliska fetter och proteiner till foderindustrin.

Framtiden

Grunden för en accelererad och lönsam tillväxt har lagts under det gångna året. Fokus kommer fortsättningsvis att vara på en stabil organisk tillväxt och en successiv höjning av avkastningen på det totala kapitalet. Nyckelorden är specialisering och internationalisering och de

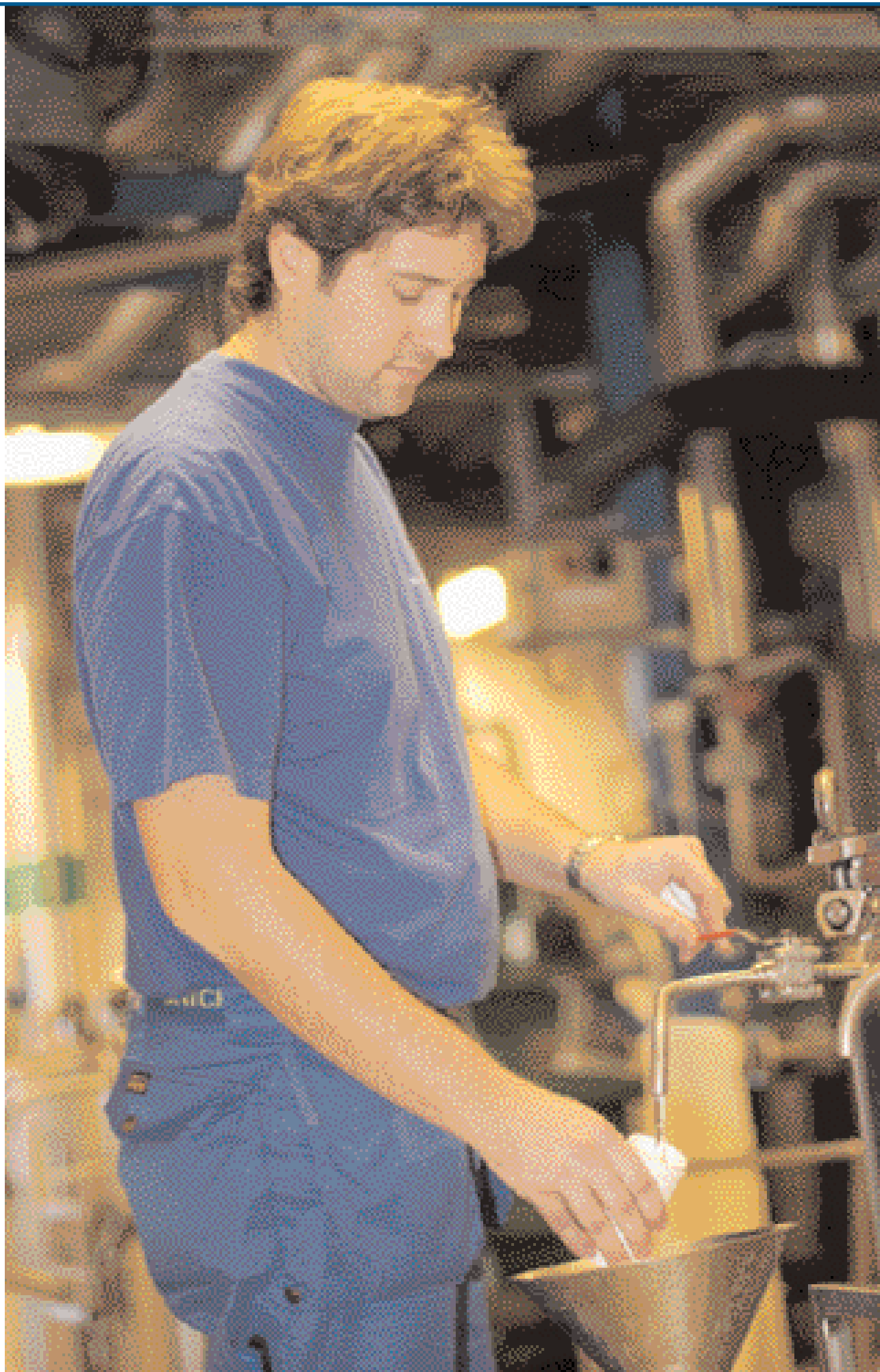
viktigaste framgångsfaktorerna är innovativ marknads- och produktutveckling samtidigt som en omfattande organisationsutveckling ska höja tempot i genomförandeprocessen.

Förändringen av Karlshamns är genomgripande och syftar till en långsiktigt uthållig värdetillväxt. Med utgångspunkt från de positiva drivkrafterna i vår omvärld, vår starka teknologibas kombinerad med en tydligt foku-

serad strategi och ett betydande internt engagemang, bedömer jag förutsättningarna att lyckas som goda.

Karlshamn den 11 mars 2002

Jerker Hartwall
Koncernchef

Förändringsprocessen, medarbetarna och den nya organisationen

För medarbetarna på Karlshamns har år 2001 präglats av många förändringar. Ett intensivt arbete med att förbättra lönsamheten och formulera den nya strategin har pågått under året. Alla medarbetare har deltagit och engagemanget har varit stort. I september sjöattes den nya strategin som ligger till grund för Karlshamns verksamhet framöver.

Karlshamns förändringsprocess

I slutet av år 2000 presenterade Karlshamns ledning tankarna kring "det nya Karlshamns". Tankarna byggde på resonemanget att Karlshamns kan exploatera potentialen i den starka teknologi- och kompetensbas som finns inom företaget för att växa och bli mer globalt marknadstäckande. Utifrån

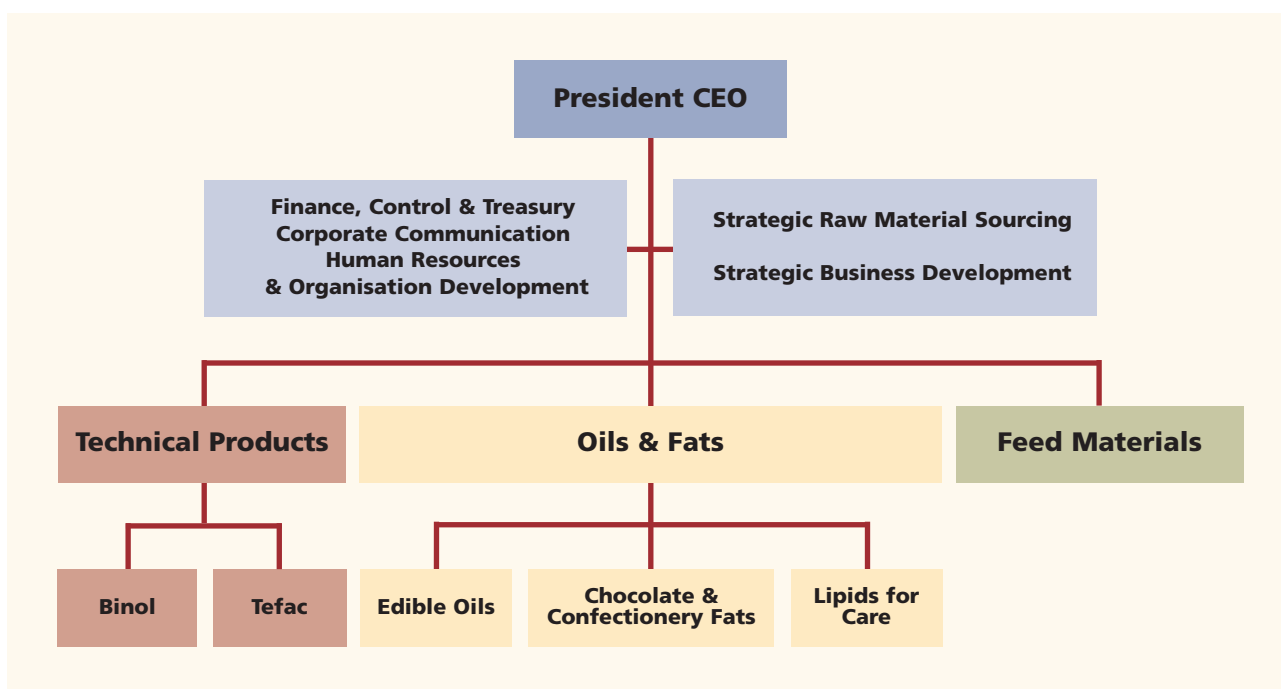
denna tes påbörjades under år 2001 ett omfattande förändringsarbete med det slutliga målet att nå en accelererad, lönsam tillväxt och att utvecklas till ett ledande globalt företag.

Ökad delaktighet ger bättre resultat

En av målsättningarna under året har varit att ge de anställda ökat ansvar och delaktighet i arbetet. De anställda har under året involverats i att identifiera resultatförbättrande projekt. Medarbetarnas idéer och förslag har hanterats på ett systematiskt sätt. Det nya arbetssättet har gett tydliga förbättringar.

Strategin fullföljs med organisatoriska förändringar

Förutsättningarna för att fullfölja strategin är att ha en stark och väl strukturerad organisation som bas. En av de vik-

tigaste förändringarna är att Oils & Fats har fått tre resultatorienterade affärssektorer; Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils samt Lipids for Care. Säljarbetet har organiserats med fokus på nyckelkunder och selektivt utvalda marknader – allt för att skapa en effektiv organisation.

Ytterligare en effekt av förändringsarbetet är ett mer målstyrt arbete. Karlshamns ambition att bli ledande

inom vegetabiliska specialfetter ställer stora krav på medarbetarna. Att förändringsarbetet under året slagit så väl ut beror på det engagemang och den positiva anda som de anställda har visat.

I linje med strategin går också ambitionen att utveckla ledarskapet och uppnå en jämnare åldersfördelning bland personalen. Målsättningen är att göra Karlshamns så attraktivt som möjligt för såväl befintlig som ny personal.

ENTUSIASM INFÖR FÖRÄNDRINGAR

På Karlshamns har varje medarbetare nära till besluten och det finns stora möjligheter till personlig utveckling och ökat ansvar. Med den nya organisationen blir delaktigheten i verksamheten och samarbetet över gränserna än mer påtagliga.

Från dotterföretag till moderbolag

Lena Ingvarsson har under 2001 tillträtt en nyinrättad tjänst som kommersiell produktchef för produktsegmentet DFA (Dairy Fats Alternatives), dvs vegetabiliska specialfetter som används som alternativ till mjölkfett i olika mejeriprodukter.

Hur kommer dina tidigare erfarenheter till nytta i ditt nya arbete?

Jag har ett förflutet inom Carlshamn Mejeri och nu senast på Binol, som tillverkar tekniska oljor på vegetabilisk bas. Min tid på Carlshamn Mejeri har gett mig en helhetsbild av mejeriindustrin och från tiden på Binol är det framförallt sättet att driva affärsprojekt som är en stor tillgång.

Vad har varit det mest utmärkande för arbetet på Karlshamns under året?

Den nya strategin och den nya organisationen har satt tydliga spår, bland annat genom fokus på att göra rätt saker. Min tjänst är ett bra exempel. Jag arbetar som kommersiell produktchef, vilket innebär att jag ansvarar för externa produktfrågor och marknadsföring samt kontakter med kunder. Dessutom finns det en teknisk produktchef som tar hand om de interna frågorna. Tidigare hade en och samma person ansvar för

både den interna och den externa produktkommunikationen.

Hur ser du på framtiden för Karlshamns?

Förändringen under året har varit positiv för Karlshamns. Det känns som att vi går i rätt riktning och jag tror att det nya sättet att arbeta kan generera bra affärer. Vårt arbete är mer koncentrerat nu och stämningen på företaget är väldigt positiv.

Från produktion till marknadsavdelningen

Pär Torstensson har, trots att han bara är 28 år, redan hunnit med att prova flera jobb på Karlshamns. För tre år sedan var han med när Karlshamns skulle starta en ny kartongtappningslinje och nu är han produktchef med ansvar för kvalitetsfrågor.

Vad innebär ditt nya arbete på Karlshamns?

Jag arbetar med dagliga kvalitetsfrågor inom affärssektor Edible Oils. Jag ska se till så att produkterna håller den kvalitet vi lovar. Kvalitetsansvaret för emballage och förpackning har tillkommit senare, vilket är naturligt med tanke på min bakgrund inom kartongtappningen.

Vad ser du som den viktigaste uppgiften i ditt arbete?

Mitt arbete innebär att fungera som en länk mellan produktions- och marknadssidan. Jag ska se till så att alla krav från kunden stämmer överens med det vi levererar.

Hur ser du på din framtid på Karlshamns? Har du några planer?

Jag vill lära mig så mycket som möjligt inom olika områden och få en bättre helhetsbild. Jag tycker att jag är på god väg med att först ha varit inom produktion och nu arbeta med kvalitets- och marknadsfrågor.

Från produktion till IT

Ola Waljefors har sedan september 2001 en ny tjänst på Karlshamns. Från att tidigare ha arbetat i produktionen har han nu tagit steget till att bli ansvarig för labdatasystemet Wilab, som hanterar Karlshamns alla analyser och kontrollföreskrifter.

Hur kom det sig att du började en ny tjänst på Karlshamns?

Jag började på Karlshamns direkt efter skolan för åtta år sedan och har där efter arbetat vid den enhet som producerar vätgas. Jag tyckte att det nu var dags att prova på något nytt.

Hur har du märkt av det förändringsarbete som har pågått under året?

Det mest utmärkande är att alla har börjat diskutera organisationen och att det är lättare att förändra saker än vad det var förut. Det behövs nog ännu lite mer tid för att alla ska vänja sig vid det nya.

Vad är det bästa med att arbeta på Karlshamns?

Det är en väldigt bra stämning på Karlshamns med många trevliga arbetskamrater, vilket gör att jag trivs mycket bra på företaget. Det är också en intressant industri att arbeta inom.

Var ligger den största utmaningen i ditt arbete?

Att hinna med arbetet och komma ihåg allt jag lär mig! Jag har grundläggande kunskap om datorer och ett stort tekniskt intresse, men i princip är jag självlärd. Det innebär att jag dagligen lär mig nya saker på arbetet.

Stora möjligheter till personlig utveckling

Att arbeta på Karlshamns innebär stora möjligheter till utveckling inom den egna eller andra funktioner. Kompetensutveckling sker regelbundet och under år 2001 har utbildning genomförts inom t ex teknik, miljö, kvalitet, språk, ekonomi och data. Under år 2002 kommer flera stora satsningar att göras på kompetensutveckling för att medarbetarna ska vara redo att möta utmaningarna i "det nya Karlshamns". Omfattande projekt- och ledarskapsutbildning kommer att genomföras för att öka tempot i förändringsprocessen. Samtliga anställda ska delta i en ekonomiutbildning med fokus på företagets nyckeltal.

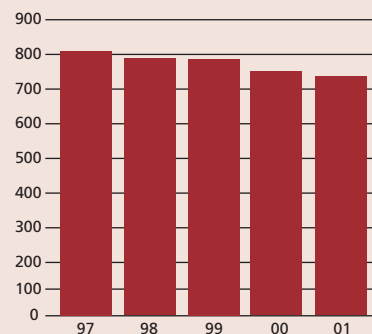
Medarbetarna i siffror

Medelantalet anställda under året var 731 personer, vilket innebär en minskning med 18 personer. Personalomsättningen var något högre än föregående år, 9,8 procent jämfört med 7 procent under år 2000. Den något ökade personalomsättningen beror till stor del på att ett antal personer under året har förtidspensionerats. Fördelningen över ålder, kön och anställningstid är ungefär som föregående år. Företagets anställda har en hög genomsnittlig anställningstid. 43 procent av medarbetarna har varit anställda på Karlshamns i över 20 år.

När det gäller åldersfördelningen är den största gruppen anställda mellan 40-55 år. Denna grupp motsvaras av 46 procent av de anställda. 79 procent av de anställda är män och 21 procent är kvinnor.

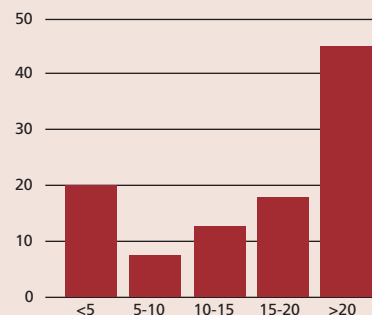
Organisation

Medelantal anställda

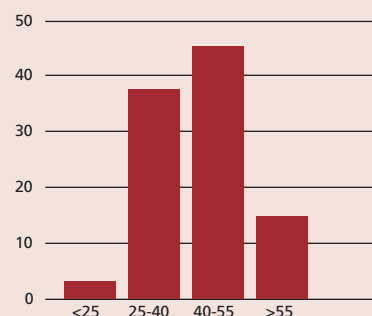
Medelantalet anställda 2001 är 731.

Anställningstid

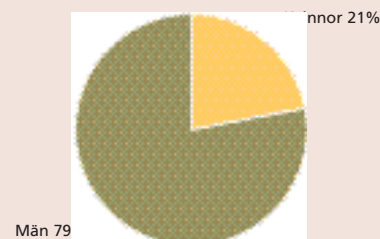
43% har varit anställda längre än 20 år.

Åldersfördelning

37% av personalen finns i åldersintervallet 25-40 år.

Fördelning män/kvinnor

Forskning och utveckling

Inom Karlshamns kretsar det mesta av forsknings- och utvecklingsarbetet kring fettmolekylen.

Karlshamns framtida konkurrensmöjligheter baseras ytterst på förmågan att ta tillvara och vidareutveckla koncernens omfattande kunskaper om fettmolekylen och dess egenskaper i kundernas produkter. Merparten av produktutvecklingsarbetet sker i nära samarbete med kunderna i syfte att stärka deras marknadsposition och konkurrenskraft. Genom åren har företaget utvecklat ett betydande kunnande inom sensorisk analys med tillämpning på flertalet berörda produktapplikationer, vilket är ett värdefullt redskap i dialogen med kunderna.

I linje med koncernens strategi att öka andelen högförädlade produkter fokuseras forsknings- och utvecklingsarbetet på att finna nya och förbättrade applikationer inom de tre affärssektorerna Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils samt Lipids for Care. Inom dessa användningsområden bedöms tillväxt- och lönsamhetspotentialen för vegetabiliska oljor och fetter vara betydande. Arbetet bedrivs i syfte att optimera oljors och specialfetters egenskaper och funktioner, dels för den slutprodukt

där olja och fett skall ingå, dels för att effektivisera tillverkningsprocessen av slutprodukten i fråga. I grunden inriktas koncernens forsknings- och produktutvecklingsarbete på att optimera tre teknologiska funktioner i produkterna oavsett till vilken bransch produkterna skall levereras:

Fysikaliska egenskaper, dvs fetternas förmåga att skapa eftersträvd struktur och konsistens hos slutprodukten.

Biologisk funktion, dvs fetternas förmåga att påverka olika fysiologiska förlopp.

Processhjälpmedel, dvs fetternas förmåga att bidra till att effektivisera tillverkningen av den slutprodukt i vilken de ingår.

Fysikaliska egenskaper

Karlshamns specialfetter används för att ge livsmedels-, choklad- och kosmetikprodukter en specifik konsistens och struktur. Även i läkemedelsberedningar har fett ofta en viktig uppgift för att skapa den rätta strukturen. Skräddarsydda fysikaliska egenskaper hos fett är nyckeln till att erhålla den önskade konsistensen i den slutprodukt där fett ingår. Merparten av koncernens intäkter inom Chocolate & Confectionery Fats och Lipids for Care genereras av produkter vars fysikaliska egenskaper är avgörande. En grundläggande förståelse

och kunskap om fetternas fysikaliska kemi och egenskaper, i såväl fast som flytande tillstånd, är därför en förutsättning för att Karlshamns specialfetter fortsatt skall kunna utvecklas med framgång i den internationella konkurrensen.

Biologisk funktion

Förutom att satsa på att utveckla helt nya produkter syftar Karlshamns forskning till att finna nya användningsområden för sina specialfetter inom livsmedelsområdet. Endast en mindre del av intäkterna kommer ännu så länge från produkter där fetternas biologiska egenskaper eller deras funktion som processhjälpmedel är dominerande.

Vegetabiliska oljor innehåller många komponenter med egenskaper som kan påverka olika fysiologiska förlopp och därmed ha betydelse för hälsa och sjukdom. Intresset omfattar inte bara functional food utan även t ex ingredienser för olika salvor. Det är dock för tidigt att säga om och när forskningsinsatserna kan kommersialiseras. Pågående forskning pekar emellertid på en rad intressanta möjligheter med biologiskt eller fysiologiskt aktiva komponenter i fett.

Koncernens utveckling på området är inte inriktad på ren framställning av dessa substanser. Istället används metoder att framställa oljor med kraftigt förhöjda halter av de i naturen naturligt förekommande kombinationerna av

tokoferoler och steroler samt vissa andra aktiva komponenter.

Internationellt samarbete

Förutom ett nära samarbete med kunderna har Karlshamns forskare kontinuerliga och nära kontakter med berörda nationella och internationella myndighetsorgan, forskningsinstitutioner, universitet och högskolor.

Vetenskapliga och tekniska samarbetsprojekt med högskolor och forskningsinstitut utgör en integrerad del av Karlshamns långsiktiga kunskaps- och teknologiutveckling. De flesta samarbetsprojekten utgörs av konsortier där Karlshamns samverkar med institut och högskolor tillsammans med industriella partners. Ett exempel på ett framgångsrikt sådant projekt är "Struktur i

process" där Karlshamns, Arla Foods och SIK gemensamt utvecklat nya tekniker och metoder för att studera betydelsen av process- och receptparametrar för att följa utvecklingen av mikrostrukturen i ett matfett. Genom att applicera avancerade mikroskopmetoder med nyutvecklad bildanalysteknik har modeller kunnat skapas över de sensoriska egenskaperna hos matfett. Andra exempel på liknande samarbeten finns inom områdena fettkristallisation, ytkemi och nutrition.

Karlshamns bedömer att koncernens FoU-arbete ligger i industrins framkant. Karlshamns är också väl förberett att möta eventuella skärpningar i nationella och internationella myndighetskrav vad gäller produkternas och produktionsanläggningarnas hälso-, miljö- och säkerhetsaspekter.

Koncernens forskningsarbete bedrivs i huvudsak inom Karlshamns största affärsområde, Oils & Fats. Merparten av forskarna, liksom de moderna och välutrustade laboratorierna, finns i anslutning till anläggningarna i Karlshamn. Totalt arbetar 35 personer med FoU inom koncernen.

Koncernens totala FoU-satsningar uppgår årligen till 4-5 procent av bearbetningsersättningen. Under 2001 var kostnaderna cirka 36 Mkr eller drygt 4 procent av bearbetningsersättningen på cirka 892 Mkr.

Oils & Fats

Karlshamns största affärsområde är Oils & Fats. Under 2001 svarade området för 74 procent av koncernens totala omsättning och för 73 procent av rörelseresultatet.

Som en följd av koncernens omfattande förändringsarbete under 2001 har organisationen inom affärsområde Oils & Fats förändrats. Från och med september omfattar Oils & Fats tre affärssektorer – Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils och Lipids for Care. Var och en av de tre sektorerna har ett tydligt resultatansvar och deras uppgift är att utveckla, tillverka och marknadsföra sina respektive produkter för berörda kundgrupper över hela världen. Produktionen av affärsområdets oljor och fetter sker vid tre tillverkningsanläggningar. Dessa finns i Karlshamn i Sverige, Hull i Storbritannien samt i Zaandijk i Nederländerna.

De vegetabiliska fett- och oljeprodukterna från respektive sektor inom affärsområdet omfattar följande huvudkategorier – specialfetter (högförädlade produkter), formulerade fetter (lägre förädlingsgrad) och standardfetter (lägst förädlingsgrad).

Samtliga produkter från Lipids for Care är specialprodukter för kosmetik- och läkemedelsindustrin. Inom Chocolate & Confectionery Fats är huvuddelen av produktvolymerna baserade på högförädlade specialfetter. Inom Edible Oils säljs huvudsakligen formulerade fetter men även vissa specialfetter och en stor volym standardfetter.

Specialfetter för den globala marknaden

Karlshamns är en av världens ledande tillverkare av högförädlade vegetabiliska specialfetter. Karlshamns högförädlade fetter utvecklas och tillverkas främst för att erbjuda speciella väldefinierade hårdhets-, smält- och steltningsförlopp vid specifika temperaturer. Fetterna används framför allt som fyllningar i chokladpraliner och överdrag på chokladkakor, oftast som alternativ till kakaosmör, men också i barnmat, hudvårds- och läkemedelsprodukter.

För att kunna tillhandahålla ett tillräckligt brett produktsortiment specialfetter, erfordras en stor råvarubas på uppemot 50 olika råvaror och kvaliteter. Dessa inkluderar exotiska råvaror som inte kan köpas på råvarubörser eller andra liknande marknadsplatser. I tillverkningen krävs dessutom speciella processer för smältpunktsjustering, t ex fraktionering. Framför allt krävs lång erfarenhet samt bred och djup kunskap

om kundernas applikationer, vilket nödvändiggör omfattande resurser för forskning och utveckling.

De "inträdesbiljetter" som ovanstående krav representerar, har medfört att antalet konkurrenter på marknaden för specialfetter är väsentligt färre än inom övriga fett- och oljesegment. För god lönsamhet erfordras högre bearbetningsmarginaler än för övriga fettprodukter eftersom kostnaderna för den bredare råvarubasen, mer avancerade tillverkningsprocesser och omfattande FoU-insatser är högre.

Produktpriset för Karlshamns högförädlade vegetabiliska specialfetter är därför betydligt högre än för koncernens övriga produkter, vilket bland annat innebär att transportkostnadernas relativa andel minskar. Karlshamns kan därför betjäna en global marknad med sina högförädlade specialfetter.

Marknad och försäljningsvolym

Världsmarknaden för vegetabiliska livsmedelsfetter växer med cirka 3-4 procent per år och uppskattas till omkring 85 miljoner ton 2001. I Västeuropa växer marknaden med cirka 2 procent per år.

Karlshamns försäljning av produkter inom Chocolate & Confectionery Fats under 2001 uppgick till 74 tusen ton (72), dvs en ökning med 5 procent.

Volymökningen förklaras av ett ökat intresse för att ersätta kakaosmör med vegetabiliska fetter till följd av EU:s 5 %-regel¹⁾ och stigande priser på kakao-smör.

Försäljningen av produkter inom Edible Oils uppgick under 2001 till 211 tusen ton (202), dvs en mindre ökning jämfört med 2000 till stor del beroende på att konkurrensen i Norden intensifierats under året.

Försäljningen av produkter inom Lipids for Care var oförändrad men innehöll en bättre produktmix. I övrigt redovisas marknads- och konkurrenssituationen för respektive affärssektorer inom affärsområde Oils & Fats i beskrivningen på de följande sidorna.

Tillverkning

Koncernens tillverkning inom affärsområde Oils & Fats sker i tre anläggningar. Den största tillverkningsenheten finns i Karlshamn och har en nominell kapacitet om 300 tusen ton per år. Tillverkningsenheterna i Nederländerna och Storbritannien har en kapacitet mot-

svarande 70 tusen ton vardera.

Koncernens samtliga produktionsanläggningar är kvalitetscertifierade enligt ISO 9001 och utmärks av stor flexibilitet för att kunna tillhandahålla ett brett produktsortiment, vilket är en nödvändighet inom segmentet för specialfetter.

Karlshamns erbjuder kunderna inom affärsområdet Oils & Fats Kosher- och Halalgodkända produkter. Produktionen av koncernens produkter inom Lipids for Care är koncentrerad till anläggningen i Karlshamn.

Resultatutveckling 2001

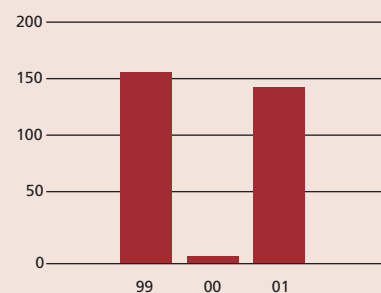
Affärsområde Oils & Fats rörelseresultat ökade under året med 137 Mkr till 143 Mkr. Exklusive jämförelsestörande poster och kundreserveringar föregående år förbättrades resultatet med 39 Mkr, en ökning som i första hand är hänförlig till växande försäljningsvolymerna inom de tre affärssektorerna och en bättre produktmix. Totalt ökade volymerna med 4 procent under 2001. Den största volymökningen uppnåddes i Väst- och Östeuropa.

Oils & Fats

	2001	2000	1999
Netto-omsättning, Mkr	2.179	2.121	2.437
Bearbetnings-ersättning, Mkr	651	525	612
Rörelseresultat, Mkr	143	6	155
Operativt kapital, Mkr	994	893	922
Avkastning på operativt kapital, %	16	1	16
Medelantal anställda	596	618	656
Volym, tusen ton			
Chocolate & Confectionery Fats	74	72	74
Edible Oils	211	202	203
Lipids for Care	2	2	2
Totalt	287	276	279

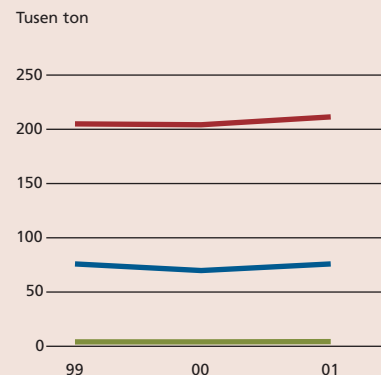
Oils & Fats produktprogram är heltäckande för livsmedelsindustrin och indelas i Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils och Lipids for Care.

Rörelseresultat (Mkr)

Rörelseresultatet 2001 ökade med 137 Mkr till 143 Mkr jämfört med föregående år.

Volymutveckling

Volymerna för Oils & Fats ökade med 4%

— Edible Oils
— Chocolate & Confectionery Fats
— Lipids for Care

1) Chokladindustrins möjlighet att använda upp till 5% vegetabiliskt fett i det som säljs som choklad inom EU. Detta kommer att gälla fullt ut hösten 2003.

CHOCOLATE & CONFECTIONERY FATS

Med produkterna inom affärssektor Chocolate & Confectionery Fats är Karlshamns marknadsledare i Norden samt i Central- och Östeuropa. Produktutbudet vänder sig till choklad- och konfektyrindustrin i hela världen. Målet de kommande åren är att befästa den ledande positionen och växa globalt.

Offensiv strategi

Karlshamns strategi för Chocolate & Confectionery Fats under de närmaste åren är utpräglad offensiv. Affärs- och produktmässigt inriktar sig Karlshamns på högkvalitativa chokladfetter, fraktionerade så kallade CBA-fetter och premium filling fats, dvs förstklassiga fyllnadsfetter som skapar tekniskt mervärde.

Inom detta segment är företaget marknadsledare i Norden samt i Central- och Östeuropa. Den marknadsledande positionen skall ytterligare förstärkas. Målet är också att växa globalt.

Utifrån Karlshamns starka teknologibas, hög tillförlitlighet och servicenivå samt med ett komplett produkt-sortiment skall fortsatt tillväxt nås. Karlshamns kommer att bearbeta selektivt utvalda geografiska marknader och fokusera på de stora multinationella choklad- och konfektyrkoncernerna. Koncernens produktutbud

omfattar fettprodukter som skapar mervärde i slutprodukten genom teknik- och kvalitetsfördelar när choklad- eller konfektyrprodukterna tillverkas, distribueras, lagras och konsumeras.

Alternativ till kakaosmör

Av en bra chokladprodukt kräver konsumenten att chokladen, förutom att smaka gott, skall vara hård vid rumstemperatur och smälta snabbt vid förtäring. En chokladkaka skall t ex inte kladda när man tar den i handen men smälta snabbt när den stoppas i munnen.

Det fett som traditionellt utgjort fettdelen i choklad är kakaosmör. I mjölkchoklad ingår dessutom varierande mängder mjölkfett. Med vissa undantag har kakaosmör de egenskaper som chokladproducenter och chokladkonsumenter efterlyser. Kakaosmör är emellertid en relativt dyr råvara och priset varierar kraftigt.

Därför har bland annat Karlshamns

utvecklat olika vegetabiliska alternativ till kakaosmör, så kallade CBA-fetter (Cocoa Butter Alternatives), till vilka räknas CBE (Cocoa Butter Equivalents), CBR (Cocoa Butter Replacers) och CBS (Cocoa Butter Substitutes).

Genom att helt eller delvis ersätta kakaosmör med dessa produkter, uppnår chokladtillverkaren såväl ekonomiska som processmässiga fördelar, vilket ger en bättre kvalitet i slutprodukten.

De tekniska fördelarna med att helt eller delvis ersätta kakaosmöret är flera. Fördelarna avser främst chokladproduktens hållbarhet, bättre värmetålighet och bättre stabilitet vid lagring.

Till skillnad från kakaosmör kräver CBS- och CBR-fetterna inte temperering vid chokladtillverkning, vilket innebär att tillverkningsprocessen blir enklare och säkrare för chokladproducenten. Av dessa skäl blir chokladmassor baserade på de alternativa fetterna lämpliga att användas även vid chokladproduktion i liten skala, t ex i bagerier, konditorier och hushåll.

Kostnadsbesparingar

Förutom att CBS- och CBR-fetterna inte behöver tempereras ligger den stora fördelen med att helt eller delvis ersätta kakaosmöret i att priserna på råvarorna är betydligt lägre än priset på kakaosmör. Soja-, palm- och rapsolja som utgör råvarubasen i CBR-fetterna är samtidigt mycket stora råvaror i världshandeln.

Omfattningen av den kostnadsbesparing som kan uppnås beror på hur stora prisskillnaderna är mellan kakaosmör och de råvaror som utgör basen för alternativen.

Upp till 5 procent fett i EU-choklad

EU har beslutat att från och med augusti 2003 får chokladindustrin möjlighet att använda upp till 5 procent vegetabiliskt fett i det som säljs som choklad inom EU. Beslutet är gynnsamt för Karlshamns, eftersom det innebär

att marknaden för ersättningsprodukter till kakaosmör vidgas med 25-50 tusen ton, dvs en högst väsentlig ökning.

Fyllningsfetter med tekniskt mervärde

Under 2000 lanserade Karlshamns en serie fyllningsfetter (premium filling fats) under produktnamnet Akomic 2000 som komplement till koncernens tidigare Akocent-, Akofect- och Akolenoprodukter.

Akomicfetterna, som inte kräver temperering och hämmar uppkomsten av blooming (dvs chokladen blir matt och grå), har på kort tid blivit en framgång. Produktserien är främst avsedd för starkt fettbaserade konfektyrfyllningar, exempelvis pralinfyllningar eller extruderade produkter med chokladöverdrag. Under 2001 har serien kompletterats med ytterligare två nya produkter, Akomic 2500 (ger mjukare konsistens av fyllningen i slutprodukten) och Akomic 2800 (hårdare konsistens). Dessutom presenterade Karlshamns under hösten ett nytt fyllningsfett, Akofill, som inte heller kräver temperering och liksom Akocentfetterna ger en kylande munkänsla vid avsmältning.

Marknad och konkurrenter

Världsmarknaden för choklad- och konfektyrprodukter bedöms uppgå till 5,6 miljoner ton och den årliga tillväxten de närmaste åren förväntas bli 3-4 procent. Den största kundgruppen för fettleverantörerna utgörs av sex multinationella choklad- och konfektyrtillverkare, vilka svarar för omkring 60 procent av världens totala choklad- och konfektyrproduktion. Branschen är mogen och chokladprodukterna är utsatta för stark prispress. Inom affärssektor Chocolate & Confectionery Fats konkurrerar Karlshamns på den globala marknaden och betjänar kunderna med produkter från samtliga tre produktionsanläggningar. De främsta konkurrenterna är Aarhus Olie, Fuji Oils och Loders Croklaan.

EDIBLE OILS

Med undantag för choklad- och konfektyrindustrin ansvarar affärssektor Edible Oils för Karlshamns samtliga fettprodukter till kunder inom livsmedelsindustrin. Edible Oils har en stark ställning på marknaderna i Sverige och övriga Norden samt i delar av Öst- och Centraleuropa. Affärssektorn omfattar ett brett produktsortiment inom tre produktområden där Dairy Fat Alternatives (DFA) och Edge products är hörnstenar för att nå tillväxtmålet.

Brett produktsortiment

Med undantag för produkter till choklad- och konfektyrindustrin ansvarar Edible Oils för utveckling, tillverkning och försäljning av Karlshamns produkter till hela livsmedelsindustrin. Detta är ett omfattande produktsegment från matolja via margarinoljor till avancerade funktionella ingredienser. Karlshamns har ett brett sortiment som täcker efterfrågan i hela detta segment, vilket gör koncernen till en av marknadens mest kompletta fettleverantörer.

De främsta konkurrenterna till Karlshamns inom Edible Oils är Aarhus Olie, ADM, Loders Crocklaan och Cargill.

Edible Oils är uppdelat i tre produktområden med olika fokus, beroende på affärsförutsättningarna inom respektive produktområde. De tre produktområdena är:

Volume products, dvs produkter som säljs i stora volymer till matolja, margarin och snacks. Volume products säljs huvudsakligen på lokala och regionala marknader.

Edge products, som är specialprodukter inom livsmedelsområdet. Edge products säljs i Europa och vissa utvalda geografiska marknader.

Dairy Fat Alternatives (DFA), som är vegetabiliska fetter för mejeriapplikationer. DFA-fetterna säljs på regionala marknader.

Mål

Med produkterna från Edible Oils har Karlshamns en stark ställning i Sverige, i

övriga Norden och i delar av Öst- och Centraleuropa. Målsättningen inom Edible Oils är att under de kommande tre åren befästa den starka ställningen och öka produktgruppens försäljningsvolymer. Målet skall nås genom att bygga vidare på en hög service- och kvalitetsnivå samt satsa på selektiv tillväxt på vissa marknader i Europa. Dessutom skall inbrytningar göras på vissa applikationsområden inom livsmedelsindustrin som Karlshamns hittills inte bearbetat. Produktområdena Edge products och DFA är hörnstenar i denna tillväxtstrategi.

VOLUME PRODUCTS

Området Volume products utgörs av ingredienser som bland annat används vid tillverkning av margarin, majonnäs och dressing samt vid fritering.

Fett till margarinindustrin är Karlshamns volymmässigt största segment. Konsumentmarknaden för margarin minskar stadigt, vilket innebär minskad efterfrågan på denna typ av fett. Ett ökat intresse för mer förädlade produkter, utan transfettsyra, ger möjlighet att kompensera efterfrågeminskningen av traditionellt margarinfett.

Marknad

Inom Volume products är priset, tillsammans med god leveransservice och en hög och jämn produktkvalitet, de främsta konkurrensmedlen. Kostnadseffektivitet är därför av avgörande betydelse för god lönsamhet, vilket innebär

krav på rationell tillverkning, stora volymer och låga transportkostnader. Den marknad som kan betjänas bestäms dels av den egna kostnadsnivån i tillverkningen i förhållande till konkurrenterna, dels av skillnaden i transportkostnad till kund från egen respektive konkurrents tillverkningsenhet. De regionala och lokala marknader, på vilka Karlshamns konkurrerar med dessa produkter, betjäns från respektive produktionsanläggning i Sverige, Storbritannien och Nederländerna.

EDGE PRODUCTS

Nya trender hos konsumenterna ökar efterfrågan på färdigmat samt på produkter med speciella egenskaper vad gäller hälsa, miljö och säkerhet. Tillsammans med livsmedelsindustrins kontinuerliga strävan efter rationellare produktion innebär detta nya krav på de vegetabiliska fetterna. Karlshamns har utvecklat ett antal produkter som möter de nya kraven och organiserat de nya applikationerna i ett produktområde – Edge products.

Edge products är huvudsakligen specialfetter som vidareutvecklats från formulerade fetter och standardfetter. Produkterna används som ingredienser av livsmedelsindustrin inom ett brett område för tillverkning av margarin, modersmjölk ersättning, mixer och färdigmat.

För att nå framgång inom detta område, t ex kunna föreslå rationaliseringar hos kundföretagen, krävs mycket god applikationskunskap. Inom en del produktområden krävs dessutom att varje steg i tillverkningen finns väl dokumenterat, från råvaruansaffning till slutprodukt. Karlshamns har konkurrensfördel genom att besitta betydande kunskaper såväl bakåt som framåt i denna värdekedja.

Marknad

Karlshamns Edge products ligger i framkanten av teknologiutvecklingen när det gäller vegetabiliska specialfetter

och på vissa produktslag inom detta område har koncernen en ledande ställning på marknaden. Marknaden för denna produktgrupp är Europa, men vissa produkter säljs på hela världsmarknaden.

Ekologiska oljor i modersmjölksersättning

Den ökade efterfrågan på produkter baserade på naturens egna råvaror tillsammans med en strävan att skapa ett mer uthålligt jordbruk, är de främsta drivkrafterna bakom att ekologiska oljor ingår som ingredienser i allt fler livsmedelsprodukter. Karlshamns startade sin produktion av ekologiska oljor 1995 och idag används koncernens flytande oljor och fetter som ingredienser i t ex dressing, bageriprodukter, margarin och modersmjölksersättning.

Pulverfett för soppor och såser

Ett exempel på Karlshamns Edge products är koncernens Akofine-sortiment av pulverfetter som används för bl a soppor, såser och andra mixer. Dessa tillverkas med hjälp av kryo-teknik där flytande oljedroppar bildar fasta partiklar med hjälp av flytande kväve. Metoden är ytterst skonsam mot råvaran och jämfört med den traditionella spraytorkningsmetoden, som oftast ger en fetthalt på maximalt 70-80 procent, erhålls produkter som består av 100 procent fett. Smältpunkten för de olika produkterna i Akofine-sortimentet ligger mellan 37 och 62 grader, vilket ger möjlighet att använda pulverfetter till ett brett spektra av applikationer.

Akobake – ett nytt, effektivare bagerifett

Efterfrågan på sammansatta produkter bestående av bakverk och choklad ökar. Kexprodukter med choklad blir lyxigare genom kombinationen och i en chokladprodukt sänks kaloriinnehållet.

Under hösten 2001 presenterade Karlshamns ett nytt bagerifett, Akobake CC, som bevarar glansen på kexprodukter med chokladöverdrag även under längre lagring. Den nya fettsubstansen har hög stabilitet och fördröjer därigenom att så kallad blooming bildas på chokladytan.

Hållbarheten i ytglansen, för den chokladöverdragen kexprodukt som baseras på Akobake CC, är cirka fem gånger längre än en produkt baserad på vanliga bagerifetter.

I praktiken innebär detta att den fräscha glansen bevaras på produkten under hela dess livslängd.

DAIRY FATS ALTERNATIVES

Dairy Fats Alternatives, alltså vegetabiliska fetter som utgör alternativ till mjölkfett, används framför allt av mejerier samt av glasstillverkare. Vegetabiliskt fett används i mejeriprodukter främst av kostnadsskäl. Dessutom kan vegetabiliska fetter ge positiva hälsoeffekter och nya egenskaper i mejeriprodukterna. Produkterna från området Dairy Fats Alternatives baseras huvudsakligen på fetter som utvecklas för att ge specifika egenskaper i kundernas produkter.

För framgångsrik verksamhet inom produktområdet erfordras en bred råvarubas för att kunna tillhandahålla ett tillräckligt brett produktprogram. Genom kombination av hög effektivitet i produkterna, hög nivå på smak-kvalitet samt framför allt, djup kunskap om kundernas applikationer, skall Karlshamns erbjuda kunderna den mest kostnadseffektiva lösningen för mejeriprodukter.

Gräddalternativ med vegetabiliskt fett

I Karlshamns Akotopsortiment erbjuder företaget olika fettalternativ till vispgrädde baserade på vegetabiliskt fett. Dessa fettalternativ är mycket uppskattade eftersom de ger gräddprodukter

med lägre fetthalt, längre hållbarhet samt utmärkta fysikaliska och sensoriska egenskaper. När man framställer vispgrädde baserat på vegetabiliska fettalternativ har man möjlighet att reducera fetthalten utan att för den skull påverka visp- och formbarheten. Fetthalten läggs ofta på 20-25 procent (jämfört med 35-40 procent i vanlig vispgrädde) och produkterna kan dessutom värmebehandlas utan att vispegenskaperna försämrats, vilket påtagligt ökar hållbarheten.

Vispgrädde gjord på vegetabiliska fetter av hög kvalitet har en neutral smak, vilket gör det möjligt att med aromtillsatser erbjuda slutprodukter i en mängd olika smaker.

Idag finns också möjlighet att blanda traditionell vispgrädde med speciellt anpassad vegetabilisk grädde. Blandgrädde av denna typ har naturlig gräddsmak, skumstabilitet och formbarhet. Dessutom finns möjligheten att påverka fetthalten precis som för gräddalternativ baserade på vegetabiliskt fett.

Marknad

Marknaden för Dairy Fat Alternatives är huvudsakligen regional, eftersom transportkostnaden även för dessa produkter har en avgörande betydelse i konkurrensen. Förutom i Norden, Öst- och Centraleuropa, marknader som företaget betjänar från anläggningarna i Karlshamn, är produktgruppen också viktig för marknaderna i Mellaneuropa, vilka försörjs med Dairy Fat Alternatives från koncernens anläggningar i Nederländerna och Storbritannien. Den totala storleken på enskilda marknader avgörs av pris och tillgång på mjölk och mjölkfett samt nationell lagstiftning vad avser tillåtna ingredienser i mejeriprodukter.

Karlshamns planerade tillväxt inom DFA-området gynnas av förändrade konsumentpreferanser i spåren av mul- och klövsjukan och galna kosjukan (BSE), som innebär att de vegetabiliska alternativen i olika livsmedelsprodukter vinner allt starkare terräng.

LIPIDS FOR CARE

Affärssektor Lipids for Care vänder sig till kunder inom kosmetik- och läkemedelsindustrin över hela världen. Produkterna baseras i huvudsak på högt förädlade specialfetter. Målet de kommande tre åren är kraftig tillväxt med kosmetikindustrin i fokus.

Affärssektor Lipids for Care inom affärsområde Oils & Fats skapades hösten 2000 i syfte att öka Karlshamns fokusering på de framtida tillväxtbranscherna kosmetik och läkemedel. Ansvarsområdet för Lipids for Care omfattar utveckling, produktion och marknadsföring av applikationer för kosmetik och kliniska näringslösningar.

Inom kosmetikindustrin har Karlshamns väl utbyggda kundrelationer, som utvecklats baserat på ett starkt fettkunnande.

Leveranserna till läkemedelsindustrin är begränsade. Koncernen koncentrerar sina insatser till högförädlade oljor och fetter som ingredienser vid tillverkning av näringslösningar för klinisk användning.

Mål och strategi

Eftersom vegetabiliska oljor är neutrala, naturliga, non-toxiska, icke irriterande, inte reagerar med den aktiva komponenten i läkemedel och dessutom är biologiskt nedbrytbara, är vegetabiliska oljor och specialfetter säkra och pålitliga ingredienser i kosmetik- och läkemedelsindustrins produkter.

Koncernens målsättning inom Lipids for Care är att växa snabbare än marknaden. Det skall åstadkommas genom att dels fokusera marknadsföringsinsatserna på större företag och geografiskt utvalda marknader, dels genom att utveckla samarbetet med distributörer i prioriterade länder och bredda kosme-

tiksortimentet genom fokuserad produktutveckling.

Biologiskt aktiva egenskaper

Karlshamns vegetabiliska produkter ger unik funktionalitet i hud-, hår-, make-up och olika hygienartiklar för tvätt, dusch och bad. Dagens konsumenter efterfrågar egenskaper i dessa produkter, som inte bara mjukar upp, utan även återställer hudens naturliga balans av t ex fuktighet. Karlshamns olje- och fettssystem för kosmetiska produkter har en direkt påverkan på strukturen i huden och en reglerande verkan på hud-cellerna.

För att behålla friskheten i hyn har även vissa olje- och fettssystem utvecklats, som har mera biologiskt aktiva egenskaper. Dessa system, med biologiskt aktiva egenskaper, ingår i högteknologiska kosmetik- och hudvårdsprodukter, som bland annat bidrar till att skydda huden mot luftföroreningar och

solstrålning, lindra irriterad hud samt tillföra huden viktiga fettsyror.

Vegetabiliska råvaror vinner terräng

Slutkonsumenterna prioriterar i allt större utsträckning kosmetikprodukter baserade på vegetabiliska råvaror framför syntetiska, animaliska och petroleumbaserade alternativ.

Vegetabiliska oljor och fetter har länge använts i kosmetiska produkter, varför kunskapen om hälso- och säkerhetsaspekterna är omfattande och väldokumenterade. Som framhållits i tidigare avsnitt om FoU-arbetet, bedriver Karlshamns produktutveckling i nära samarbete med kunderna. Genom koncernens gedigna fettkunskaper, t ex om fetters kristallisation, kan utvecklingstiden för en ny ingrediens till en kosmetikprodukt avsevärt begränsas.

Karlshamns har utvecklat flera system av högförädlade vegetabiliska oljor och fetter som ingår i marknadsledande

kosmetikprodukter för hud- och hårvård samt i märkesartiklar för make-up och hygien. Ofta baseras dessa produkter på exotiska fettråvaror, t ex sheanötter som innehåller unika och attraktiva komponenter. Karlshamns har en grupp produkter under samlingsnamnet "Shea family" där koncernen är världsledande. Produkterna inom "Shea family" innehåller allt från ren sheaolja till superkoncentrat tillverkade enligt en patenterad process. Det finns också vattenlösliga sheaprodukter speciellt designade för användning i hårvårdsprodukter.

Akorex L och Lipex Canola-U är två unika, patenterade rapsbaserade oljor som koncernen utvecklat speciellt för kosmetik. Båda produkterna har en dokumenterad läkande effekt på irriterad och inflammerad hud. En produkt i tiden är Akogel, som Karlshamns utvecklat som ett vegetabiliskt alternativ till mineraloljebaserade ingredienser för hudvårdsprodukter. Produktsortimentet för kosmetik marknadsförs under varumärket Lipex.

Marknad och konkurrenter

Marknaden för kosmetik och framför allt kroppsvårdsprodukter växer med 4-5 procent om året. Segmentet för kosmetiska artiklar baserade på vegetabiliska ingredienser, i stället för syntetiska, animaliska och petroleumbaserade alternativ, växer snabbare än totalmarknaden. En starkt växande konsumentgrupp runt om i världen är 40-talisterna som efterfrågar hudvårdsprodukter, t ex mot åldrande hud.

Vad gäller leveranser av oljor och fetter, till såväl kosmetik- som läkemedelsindustrin, möter Karlshamns en annan typ av konkurrenter än inom marknaden för produkter till livsmedelsindustrin. Konkurrenterna till Karlshamns Lipids for Care är främst stora, globala kemikoncerner som Cognis, Croda och Uniqema. En konkurrensfördel för Karlshamns är att koncernen skräddarsyr sina produkter efter den enskilde kosmetik- eller läkemedelstillverkarens önskemål.

Technical Products

Technical Products är Karlshamns näst största affärsområde. Under 2001 svarade Technical Products för 14 procent av koncernens totala omsättning och 18 procent av rörelse-resultatet.

Verksamheten inom affärsområdet bedrivs i de två helägda dotterföretagen Tefac AB och Binol AB. Tefac tillverkar och marknadsför fettsyror och glycerol. Binol utvecklar, tillverkar och marknadsför miljöanpassade tekniska oljor.

TEFAC

Vid spaltning av fett erhålls fettsyror och glycerol. Fettsyror används främst som råvara inom kemisk industri. Efter vidareförädling till produkter som t ex fettalkoholer, aminer och estrar används fettsyrorna eller derivat av fettsyror inom flera marknadssegment. De viktigaste applikationsområdena är papperskemikalier, plastadditiv, gummitillsatser samt tvål- och tvättprodukter. En välkänd konsumentprodukt, som enbart består av fettsyra, är stearinljus. Omkring hälften av Tefacs volymer avsätts till kunder inom pappers-, tvål-, tvätt- och ljusindustrin.

Glycerol har ett brett användningsområde och förekommer efter olika former av bearbetning bland annat i kosmetika, livsmedel, sprängämnen och målarfärg. Glycerolkunderna finns företrädesvis inom kemi- och livsmedelsindustrin.

Omkring en fjärdedel av koncernens försäljning av glycerol- och fettsyraprodukter sker i Sverige medan resterande försäljning främst äger rum i övriga Norden, Tyskland, Storbritannien, Ryssland och Baltikum. Karlshamns är marknadsledare för fettsyror både i Sverige och Finland.

Marknad och konkurrenter

De största aktörerna på fettsyra- och glycerolmarknaden i Europa är Uniqema, Cognis samt OLEON.

Sedan några år pågår en strukturomvandling på den europeiska fettsyramarknaden, som främst yttrar sig i en tilltagande koncentration bland aktörerna på såväl producent- som konsument-sidan. Denna strukturomvandling har accelererat under 2001 med ett antal betydande ägarförändringar i flera av konkurrentföretagen. Exempelvis förvärvades Cognis, som tidigare var en del av Henkel-gruppen, av en finansiell grupp investerare under ledning av Schroeder Ventures. Dessutom avyttrades OLEON, som tidigare var en del av TOTAL/FINA-gruppen, till en grupp

investerare i Belgien. På den nordiska marknaden förvärvades Norsk Hydros fettsyraverksamhet av OLEON.

Fettsyror och glycerol avsättes i hög grad till användningsområden som är konjunkturutsatta. Efter den starka marknadstillväxten år 2000 stagnerade utvecklingen under 2001 främst som följd av den allmänna konjunkturedgången. Under 2001 bedöms den europeiska marknaden för fettsyra och glycerol ha minskat med 1-3 procent. För det mer omfattande produktsegmentet "Oleochemicals", vilket också omfattar fettalkoholer, fettaminer och fettsyrastrar, uppskattas den globala minskningen uppgå till 10-15 procent.

I en stagnerande totalmarknad 2001 har Tefac tagit marknadsandelar och försäljningsvolymen för fettsyror ökade med 8 procent. Exportandelen är oförändrat hög, omkring 75 procent.

För praktiskt taget samtliga företag i branschen är ett högt kapacitetsutnyttjande en förutsättning för kostnadseffektivitet och lönsamhet. Som en följd av konjunkturedgången har flertalet producenter över hela världen fått vidkännas lägre kapacitetsutnyttjande, vilket pressat marginalerna inom fettsyraverksamheten.

En lägre beläggning inom den kemiska industrin har medfört att efterfrågan på glycerol minskat under

2001. Samtidigt har kapaciteten för biodieselproduktion byggts ut, vilket ökat utbudet av råglycerol. Tillsammans med den lägre efterfrågan har detta inneburit att priset på glycerol sjunkit kraftigt under året.

Tillverkning

Tefac arbetar kontinuerligt för att med begränsade förändringar i processerna, förbättra kostnadseffektiviteten och samtidigt öka tillverkningskapaciteten, speciellt vad avser de mer förädlade produkterna. Detta arbete har under året varit framgångsrikt, vilket ökat kapaciteten i de trånga sektorerna. Totalt uppgår koncernens produktionskapacitet till cirka 50 tusen ton fettsyra och omkring 6 tusen ton glycerol per år. Koncernens kapacitetsutnyttjande för såväl fettsyror som glycerol har varit högt.

BINOL

Karlshamns dotterföretag Binol ansvarar för utveckling, tillverkning och marknadsföring av koncernens miljöanpassade tekniska oljor.

Tekniska oljor används bland annat som metallbearbetningsvätskor och andra smörjmedel inom verkstadsindustrin, som hydraul- och sågkedjeoljor inom skogs- och entreprenadbranschen, som termovätskor i radiatorer och kylsystem, samt som specialprodukter inom jordbruket.

Binols produkter och funktionslösningar bygger på kretsloppstänkande och förnybarhet.

På den nordiska marknaden säljer företaget direkt till slutförbrukare under varumärket Binol. På övriga marknader säljs produkterna oftast under kundernas egna varumärken. Företaget stärker miljöprofilen hos bolagets samarbetspartners, genom att kunden använder Binols miljöanpassade tekniska oljor i stället för, eller som komplement till, traditionella petroleumbaserade mineraloljor.

Tillväxt och internationalisering

Under 2001 har Binol fokuserat verkstadsprodukter och skogs-/anläggningsprodukter som de två främsta kundsegmenten. Företaget internationaliserar produktutbudet och skapar en starkare tillväxt. Detta mål skall nås dels genom att befästa och vidareutveckla Binols starka ställning på den nordiska hemmamarknaden, dels genom att i utökad omfattning, inom de två prioriterade kundsegmenten, erbjuda Binols färdigformulerade produkter till stora, internationella och välkända företag med egna starka varumärken.

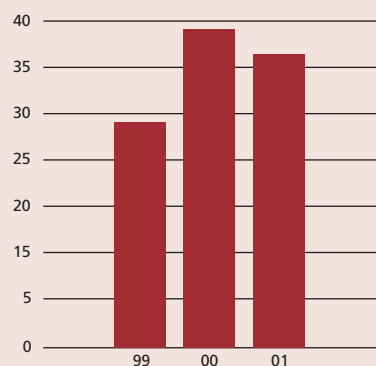
Binol har en unik konkurrensfördel genom att erbjuda de internationella kunderna, t ex de stora oljebolagen,

Technical Products

	2001	2000	1999
Nettoomsättning, Mkr	397	355	323
Bearbetningsersättning, Mkr	142	138	117
Rörelseresultat, Mkr	36	39	29
Operativt kapital, Mkr	133	117	120
Avkastning på operativt kapital, %	29	33	25
Medelantal anställda	88	84	81
Volym, tusen ton			
Fettsyror	48	45	41
Glycerol	6	6	6

Verksamheten inom affärsområde Technical Products bedrivs inom två resultatenheter: Tefac och Binol.

Rörelseresultat (Mkr)

Rörelseresultatet inom affärsområde Technical Products uppgick till 36 Mkr (39).

färdigformulerade produkter som testats i verkligheten på Binols hemmamarknad.

Marknad och konkurrenter

Den ökade miljömedvetenheten i samhället gör att marknaden för miljöanpassade tekniska oljor inom EU beräknas öka med 10–15 procent de närmaste fem åren, samtidigt som totalmarknaden, som huvudsakligen utgörs av traditionella mineraloljor, minskar.

Lågkonjunkturen inom verkstadsindustrin under 2001 innebar att totalmarknaden för tekniska oljor till verkstadsindustrin minskade men Binol har behållit sina marknadsandelar jämfört med 2000.

Segmentet för skogs-/anläggningsprodukter ligger tidigt i konjunkturscykeln och visade på en tydlig ökning under andra halvåret 2001.

Totalt sett ökade Binol sin försäljningsvolym av miljöanpassade tekniska oljor med cirka 10 procent under 2001.

Merparten av företagets produkter finner än så länge sin avsättning på den skandinaviska hemmamarknaden. Exportandelen var i stort sett oförändrad jämfört med 2000, omkring 20 procent av volymen. De viktigaste exportmarknaderna är Tyskland, USA och Kanada.

Företaget konkurrerar med de stora

oljebolagen, med specialföretag inom smörjmedel, som t ex Castrol och Quaker Chemicals och andra tillverkare av vegetabiliska oljor, t ex Raisio.

Resultatutveckling 2001

Affärsområde Technical Products rörelseresultat under 2001 uppgick till 36 Mkr (39). Volymökningen på 8 procent för fettsyror kompenserade prisnedgången för glycerol, varför Tefac uppnådde samma rörelseresultat som föregående år. Totalt sett ökade Binol sin försäljningsvolym av miljöanpassade tekniska oljor under 2001. Nedgången inom främst fordonsindustrin gjorde att resultatet minskade för Binol.

Feed Materials

Under 2001 svarade affärsområde Feed Materials för 12 procent av koncernens totala omsättning och 9 procent av rörelseresultatet.

Affärsområde Feed Materials ansvarar för förädling och marknadsföring av vegetabiliska protein- och fettråvaror till foderindustrin. Dessutom ansvarar Feed Materials för Karlshamns utvinning av vegetabilisk olja ur rapsfrö och sheanötter.

Mål

Feed Materials har som mål att bli marknadsledare i Norden på specialfoderråvaror. Målet skall nås genom att öka försäljningsvolymerna och marknadsandelarna på marknaden för protein och vegetabiliskt fett, framför allt till kofoder. Dessutom kommer Karlshamns att öka sina marknadsandelar av ingredienser till fiskfoderindustrin.

Produkter

Karlshamns foderprodukter omfattar ExPro-mjöl, ExPro-kaka samt fasta och flytande AkoFeed foderfetter. Produkterna ingår som protein- och fettkomponenter i foderindustrins blandningar av foderprodukter.

Under året har Karlshamns introducerat specialfettet AkoFeed VFC, ett vegetabiliskt foderfett till kalvar, som alternativ till befintliga animaliska foderfetter. Som en effekt av galna kosjukan (BSE) har efterfrågan på ett helt vegetabiliskt alternativ ökat och Karlshamns bedömer att marknadspotentialen för AkoFeed VFC i Skandinavien är god.

Försäljningen av by-pass-fettet AkoFeed Calciumfett, som koncernen introducerade under år 2000, har varit framgångsrik. Detta fett, som används i specialfoder till högvakastande mjölk-

kor, bedöms ha erövrat omkring 50 procent av marknaden för by-pass-fett i Sverige, Norge och Finland.

Efterfrågan på Karlshamns salmonella-fria och våmskyddade ExPro-mjöl har varit större än koncernens produktionskapacitet. I slutet av 2001 ökades produktionskapaciteten för ExPro-mjöl för att bättre tillgodose efterfrågan.

Inom affärsområdet Feed Materials arbetar Karlshamns med att utveckla vegetabiliska ingredienser som komplement till dagens fiskfoder. De nya ingredienserna tar sikte på världsmarknaden.

Marknad och konkurrenter

Fodermarknaden omfattar främst foder för nötkreatur, svin och fjäderfä, där kofoderprodukterna är störst och utgör cirka hälften av den totala fodermarknaden.

Den totala foderförbrukningen på närmarknaden minskade något även under 2001.

Kunderna inom affärsområde Feed Materials är huvudsakligen den svenska foderindustrin där Karlshamns foderåvaror utgör viktiga komponenter i flera marknadsledande foderprodukter hos bland annat Svenska Lantmännen och Svenska Foder.

Karlshamns foderråvaror konkurrerar med bland annat soja- och rapsmjöl från ADM och Cargills anläggningar i Nederländerna och Tyskland.

Tillverkning

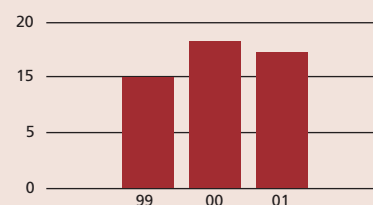
Ur rapsfrö utvinns rå rapsolja och proteinrikt rapsmjöl. Rapsoljan vidareförädlas och säljs externt av affärsområde Oils & Fats, medan mjölet säljs till foderindustrin. I stort sett allt det mjöl som utvinns vidareförädlas i en värmebehandlingsprocess (ExPro), innan det säljs vidare. Inom affärsområdet utvinns också sheaolja ur sheanötter.

Karlshamns maximala kapacitet, om hela tillverkningskapaciteten används till

Feed Materials

	2001	2000	1999
Nettoomsättning, Mkr	366	252	240
Bearbetningsersättning, Mkr	99	96	88
Rörelseresultat, Mkr	17	18	15
Operativt kapital, Mkr	137	91	66
Avkastning på operativt kapital, %	15	26	19
Medelantal anställda	47	47	45

Rörelseresultat (Mkr)

Årets rörelseresultat uppgick till 17 Mkr (18).

att producera rapsolja, uppgår till 270 tusen ton rapsfrö per år. Under året utnyttjades kapaciteten fullt ut. I slutet av 2001 utökades kapaciteten för produktion av ExPro-mjöl.

Resultatutveckling 2001

Affärsområde Feed Materials rörelseresultat uppgick under 2001 till 17 Mkr (18). Bearbetningsersättningen var låg under första halvåret 2001 men ökade under senare delen av verksamhetsåret. Priset på rapsmjöl sjönk kraftigt vid årsskiftet 2000/2001, vilket medförde prisförluster på rapsmjölslagret.

Försäljningen av foderfetter har ökat under 2001 och Karlshamns har kunnat stärka sina marknadsandelar i Norden, då kunderna i allt högre grad prioriterar hög produktsäkerhet.

Karlshamns och miljö

Miljöhänsyn i kombination med en effektiv resursanvändning och en sund affärsverksamhet utgör grunden för Karlshamns miljöarbete.

Arbetet under de två senaste åren har varit inriktat på att certifiera koncernens miljöledningssystem och under 2001 erhöles ett certifikat för anläggningen i Karlshamn. Liksom tidigare år är Karlshamns med på Svensk Miljöfunds topplista. I Finans-tidningens och Folksam's Miljöindex omnämns Karlshamns som ett företag med god kvalitet på sin miljöinformation som dessutom svarat för en stor förbättring av koldioxidutsläppen.

Produktionsprocessen

Koncernens produktionsanläggningar är belägna i Sverige, Storbritannien och Nederländerna.

I Karlshamn utvinns olja ur rapsfrö och sheanötter genom mekanisk pressning och extraktion. Andra oljor köps in som råa oljor. Därefter tvättas och avfärgas oljan. De efterföljande förädlingsprocesserna omfattar härdning, omestring, avvaxning, torrfraktionering och/eller fraktionering. Behandlingarna ger upphov till ett stort antal olika mellanprodukter, som blandas till slutprodukter innan den återstående behandlingen, ångdestillation, genomförs. Vid ångdestillationen avlägsnas de sista resterna av ämnen, som kan ge upphov till oönskad lukt eller smak i produkten.

Vid anläggningarna i Karlshamn bearbetas årligen omkring 250 tusen ton oljevaxter och foderfetter, 200 tusen ton vegetabilisk olja och cirka 50 tusen ton

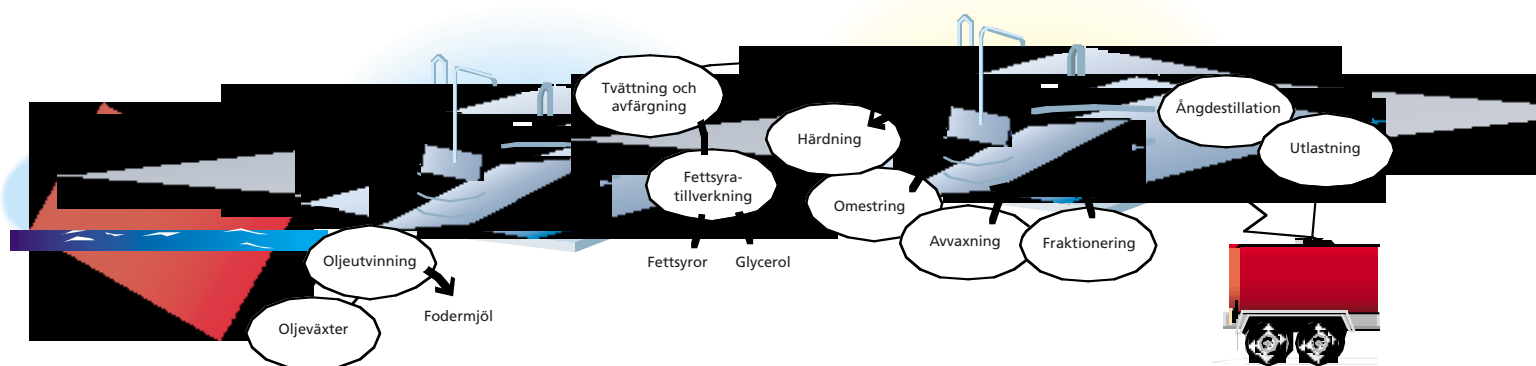
tekniska produkter som t ex fettsyra, glycerol och smörjmedel.

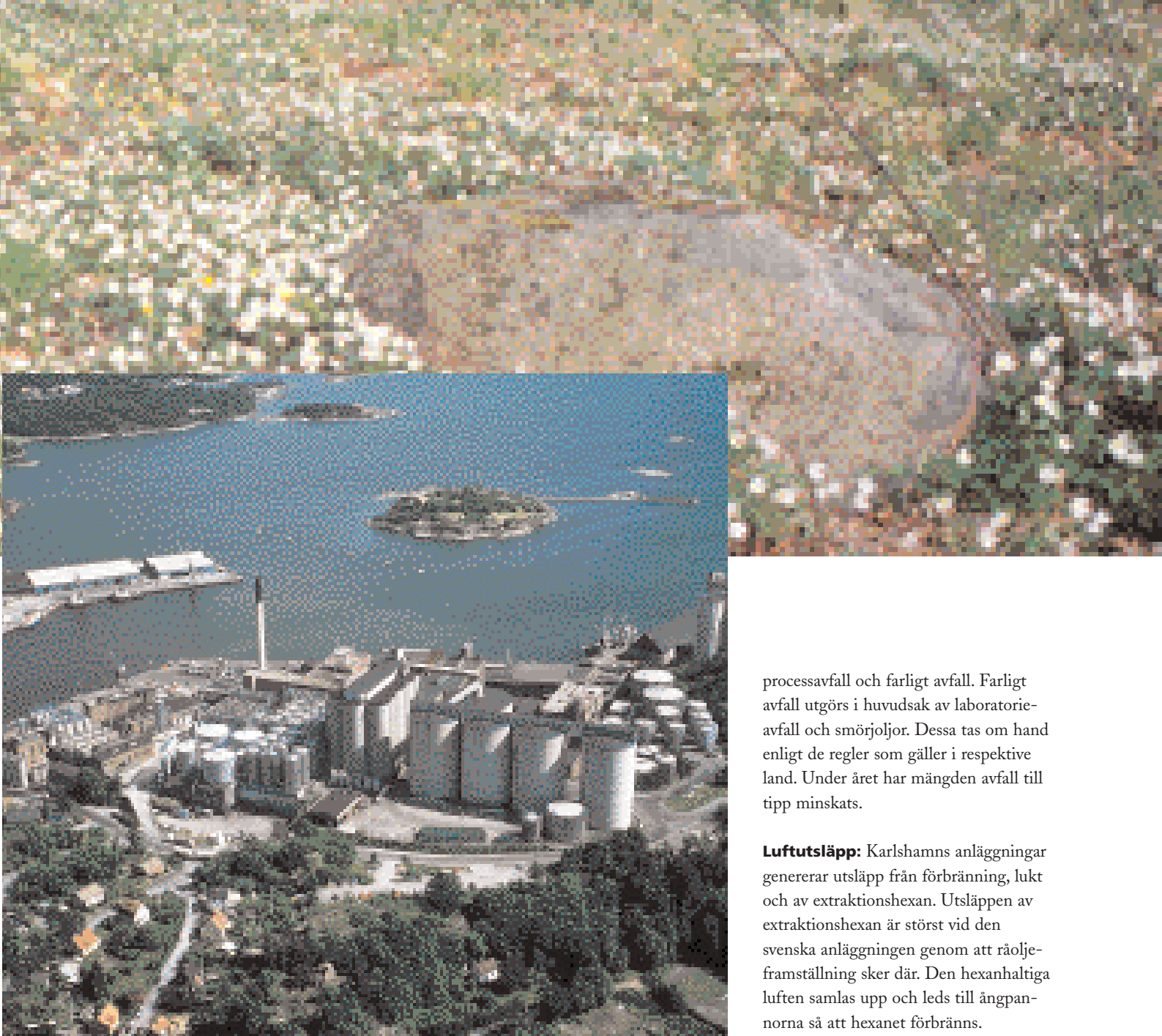
I koncernens engelska anläggning behandlas årligen omkring 40 tusen ton vegetabilisk olja. Produktionen omfattar tvättning, avfärgning, härdning, omestring, blandning samt ångdestillation.

Vid anläggningen i Nederländerna består råvarorna av främst palmolja. Förädlingsprocessen omfattar förbehandling, avfärgning, härdning, omestring, ångdestillation och blandning. Totalt behandlas omkring 50 tusen ton vegetabilisk olja årligen vid anläggningen i Nederländerna.

Miljöledning

Vid samtliga anläggningar har Karlshamns sedan flera år etablerat erkända och väl beprövade miljöledningssystem. I Sverige och Nederländerna följer koncernen ISO 14001 och i Storbritannien BS 7750.

Genom miljöledningssystemen uppnås en systematisk, successiv och kontinuerlig förbättring på alla plan av Karlshamns miljöprestanda. Miljöledningssystemen för fabrikerna i Nederländerna och i Karlshamn är certifierade. Den engelska anläggningen är egendeklarerad.

Verksamhetens miljöpåverkan

Resursförbrukning: Verksamheten grundar sig på förnyelsebara råvaror. I produktionen förbrukas färskvatten, el, fossila bränslen samt tillsatser och hjälpkemikalier. Under det gångna året har en stor del av de fossila bränslena ersatts med biobränslen i form av egna restprodukter. Transporterna till och från

anläggningarna av råvaror och förädlade produkter sker till lika delar med båt och med landtransporter.

Avfall och restprodukter:

Karlshamn har en lång tradition av att hushålla med och ta tillvara verksamhetens materialströmmar. De växtnärsämnen som avskiljs i reningsverket i Karlshamn har till exempel omvandlats till Fosforkalk, ett jordförbättringsmedel som används i jordbruket. Beck från fetttsyrtillverkningen utnyttjas som bränsle i en extern pannanläggning samtidigt som andra restprodukter kan eldas i koncernens egna pannor. Det svenska systemet för att ta hand om förpackningsavfall tillämpas i Sverige. I övrigt genererar verksamheten sopor,

processavfall och farligt avfall. Farligt avfall utgörs i huvudsak av laboratorieavfall och smörjoljor. Dessa tas om hand enligt de regler som gäller i respektive land. Under året har mängden avfall till tipp minskats.

Luftutsläpp: Karlshamns anläggningar genererar utsläpp från förbränning, lukt och av extraktionshexan. Utsläppen av extraktionshexan är störst vid den svenska anläggningen genom att råoljaframställning sker där. Den hexanhaltiga luften samlas upp och leds till ångpannorna så att hexanet förbränns.

I Sverige har omfattande åtgärder vidtagits för att minska luktstörningarna från verksamheten. Det är emellertid inte möjligt att helt ta bort dessa störningar. I de engelska och holländska anläggningarna, som inte utvinner olja ur fröer och nötter, alstras betydligt mindre luktstörningar.

Vattenutsläpp: Samtliga anläggningar ger upphov till utsläpp av sanitärt spillvatten, industriavloppsvatten samt dag- och kylvatten. Spillvattnet leds till respektive kommuns avloppsnät. Dag- och kylvattnet tas i Sverige och Nederländerna omhand i särskilda system för att förhindra att eventuella fettspill inte förorenar omgivningen. I Storbritannien leds dag- och kylvatten till spillvatten-nätet.

Karlshamns miljöprestanda jämfört med skandinaviskt branschindex¹⁾

Hexan från extraktion ²⁾ (kg/ton frö)	
Skandinaviskt branschindex	1,8
Karlshamns i Sverige	0,17

COD ³⁾ (kg/ton olja)	
Skandinaviskt branschindex	1,7
Karlshamns i Sverige	0,88
i Storbritannien	0,72
i Nederländerna	0,48

Fosfor ²⁾ (g/ton olja)	
Skandinaviskt branschindex	14
Karlshamns i Sverige	13

Färskvattenanvändning (m ³ /ton olja)	
Skandinaviskt branschindex	2,6
Karlshamns i Sverige	2,9
i Storbritannien	2,2
i Nederländerna	0,8

Koldioxid (kg/ton olja)	
Skandinaviskt branschindex	520
Karlshamns i Sverige	120
i Storbritannien	247
i Nederländerna	126

1) Indexberäkningarna är gjorda utifrån publicerade uppgifter avseende 1996-2001 från Karlshamns i Sverige, Aarhus Olie i Danmark och Denofa i Norge.

2) I Storbritannien och Nederländerna mäts inte utsläppen av hexan och fosfor eftersom verksamheternas inriktning endast genererar mycket små eller inga utsläpp av dessa ämnen.

3) Syreförbrukning vid nedbrytning (Chemical Oxigene Demand COD).

Kväveoxider NO _x (mg/MJ tillfört bränsle)	
Genomsnitt hela Sverige 2000	60
Karlshamns anläggningar i Sverige	48

Industriavloppsvattnet renas i ett eget reningsverk vid den svenska anläggningen innan det renade vattnet leds ut till det intilliggande havet. I Storbritannien och Nederländerna leds industriavloppsvattnet efter viss rening till kommunens spillvattennät.

Den belastning som oljerening ger upphov till är främst fosfor. Fosfor är ett näringsämne och bidrar till ökad växtlighet i de vattendrag som tar emot utsläppet. För Storbritanniens- och Nederländernas anläggningar utgör vattnet ett näringsstillskott för de kommunala reningsverken. I Karlshamn har dock det kvävefattiga vattnet varit svårt att rena. Detta har fått en bra lösning genom de ombyggnader som gjordes 1998 och vars effekt nu kunnat avläsas.

Buller: Genom installation av bullerdämpande utrustning har störningar från bullerkällor i produktionen reducerats. Bullerstörningarna från Karlshamns verksamheter är därför små och ligger vid samtliga anläggningar på en acceptabel nivå.

Markföroreningar: Karlshamns bedömer, att det inte förekommer någon allvarlig markförorening vid de svenska anläggningarna. Bedömningen baseras på utlåtanden från extern expertis, som granskat resultaten av koncernens egna undersökningar. I Nederländerna har vissa markföroreningar påträffats inom ett begränsat avsnitt inom fabriksområdet. Dessa föroreningar håller på att

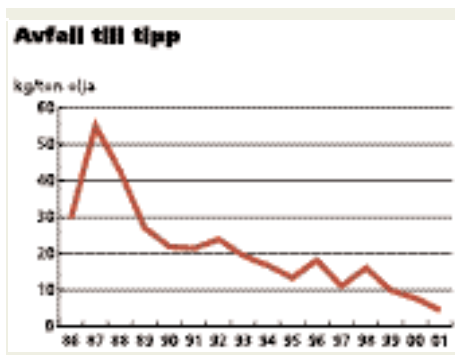
åtgärdas. Frågan om markförorening vid anläggningen i Storbritannien har ännu inte utretts fullt ut. Koncernen gör emellertid bedömningen, att det inte föreligger några väsentliga föroreningar, som kräver kostsamma saneringsåtgärder.

Egna miljöprojekt

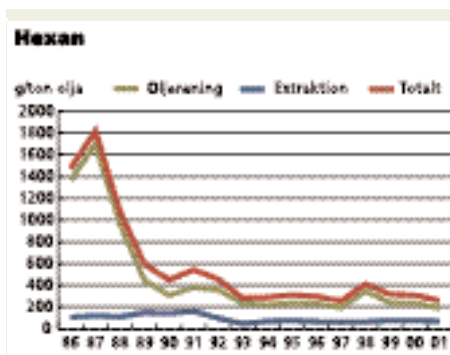
Projektet, att under 2001 få miljöledningssystemet i Karlshamn certifierat, har varit resurskrävande och därigenom påverkat andra miljöprojekt.

Beträffande avfall har arbetet koncentrerats på det flytande avfallet, vilket resulterat i att alla flytande restprodukter numera sorteras. De sorterade restprodukterna kan utnyttjas som bränsle eller användas till framställning av kompostjord för anläggningsarbeten. I sista hand kan restprodukterna deponeras. Den största delen används som utmärkt bio-bränsle i företagets egen ångcentral i Karlshamn. Arbetsinsatserna har lett till att mängden flytande avfall till deponi minskat från 850 ton till 150 ton. I övrigt återstår en del åtgärder på avfallsområdet för att Karlshamns helt ska uppfylla uppsatta mål.

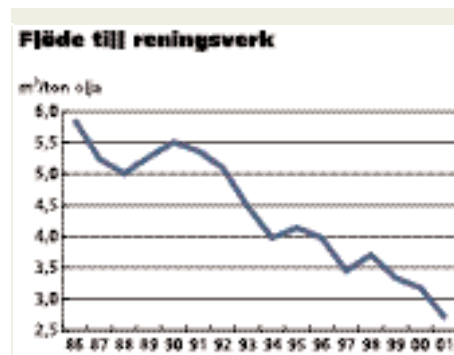
I Sverige får freon i kylsystem inte längre fyllas på och därför har Karlshamns valt att ersätta alla komfortkylaggregat med central fjärrkyla. Detta ger ett flertal fördelar, t ex bättre anpassad kapacitet samt lägre installations- och driftskostnader. Det nya systemet är installerat och kommer att sluttastas när behovet av kyla blir större än under vintermånaderna. Två kylanläggningar i pro-

Anläggningarna i Karlshamn

Anläggningarna i Karlshamn

Anläggningarna i Karlshamn

duktionen håller på att byggas om. Dessutom återstår ett mindre aggregat som kommer att konverteras till annat köldmedia när behov uppstår.

Åtgärder mot lukt utreds och är planerade att genomföras under de två närmaste åren.

Mängden bibränsle har ökat. En lagertank och ledningar har byggts till så att även huvudpannan i Sverige kan elda restprodukter. En viktig del av bi-bränslet i Sverige utgörs av egna restprodukter, men behovet är stort, varför företaget även köper in lämpliga partier för att elda. Karlshamns planerar för en fortsatt ökad användning av bi-bränslen och i kommande mål för det egna miljöarbetet ligger även satsningar på energieffektiviseringar.

Arbetet med verktyg för att livscykeloptimera tekniska produkter fortskrider enligt plan.

I Storbritannien har energibesparingar genomförts och i Nederländerna har marksaneringsprojektet kommit igång enligt plan.

Miljötillstånd

Verksamheterna i sin helhet, såväl i Sverige som i Storbritannien och Nederländerna, kräver myndigheternas tillstånd. I Sverige krävs tillstånd enligt miljöbalken. Den svenska verksamhetens miljö-tillstånd är av sent datum. De beviljades 1996, 1998 och 1999. Under året har ett provotidsärende på vattensidan behandlats. Den fortsatta utvecklingen av anläggningen i Sverige kräver att en ny

ansökan enligt miljöbalken lämnas in. Ansökan har tagits fram under 2001 och omfattar även frågor om farligt avfall. Ansökan lämnades in i början av 2002. Intresset kommer troligen att inriktas på säkerhets- och avfallsfrågor, luktutsläpp och VOC.

I Storbritannien tillståndsprövades verksamheten 1992 och för närvarande omprövas detta tillstånd. Prövningen bedöms inte komma att kräva några stora eller kostsamma åtgärder för att tillståndet skall förnyas.

I Nederländerna har en rad miljöförbättrande åtgärder genomförts bl a saneringen av markföroreningen som snart är genomförd. Detta betyder att en bra nivå på miljöprestandan har uppnåtts vid anläggningen och en omprövning av miljötillståndet har påbörjats.

Miljöarbetets kostnader

Karlshamns kostnader under verksamhetsåret 2001 för att bedriva miljöarbetet framgår av tabellen nedan.

Kostnader (Mkr)

	Sverige	Storbri-tannien	Neder-länderna	Kon-cernen
Administration	1	–	–	1
Drift	14	1,5	0,5	16
Skatter	5	0,5	1,5	7
Summa	20	2	2	24

Utöver dessa 24 Mkr uppgick miljöinvesteringarna under 2001 till 16 Mkr. För att fullt ut genomföra de planerade miljöåtgärderna beräknas kostnaderna under de tre kommande åren uppgå till totalt cirka 12 Mkr.

Planerade miljöåtgärder år 2002

Sverige:

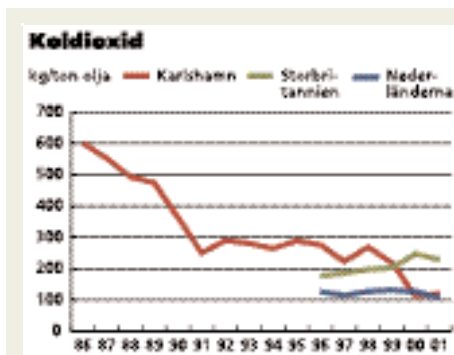
- Fortsätta minska avfall till tipp.
- Minska luktstörningar i omgivningen.
- Minska energiförbrukningen med 5 procent till år 2005.
- Utarbeta användbara verktyg för att livscykeloptimera företagets tekniska produkter.
- Minska riskerna i verksamheten till godtagbar nivå.
- Minska buller i omgivningen till mindre än 43 dBA.

Storbritannien:

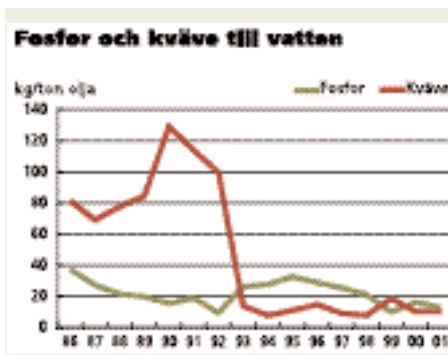
- Förbättra säkerheten vid brand och kemikalielagring.
- Förnyat miljötillstånd under 2002.
- Minskad energiförbrukning med 10 procent före utgången av 2011.

Nederländerna:

- Marksanera
- Förbättra säkerheten vid lagring av tillsatskemikalier.
- Ansöka om nytt miljötillstånd.
- Införa bättre miljömättningsprogram.
- Införa bättre energimätningssystem.

Samtliga anläggningar i koncernen

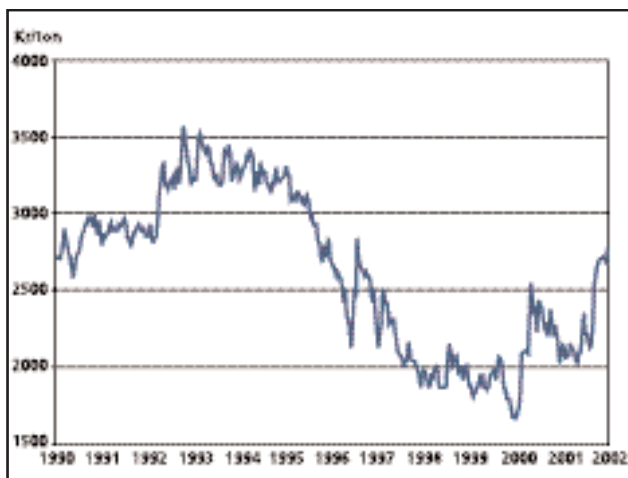

Anläggningarna i Karlshamn

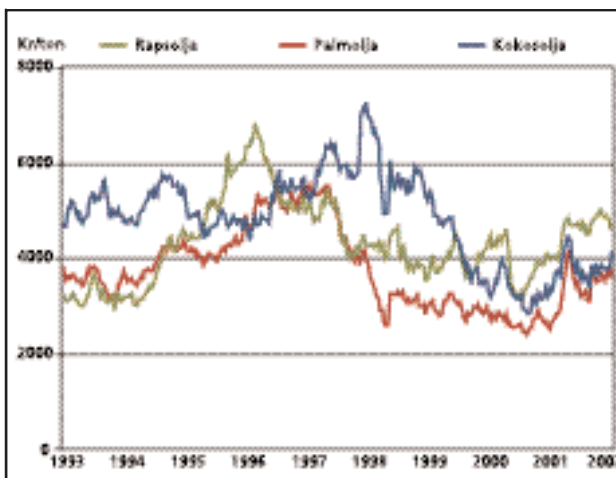
Anläggningarna i Karlshamn

Prisutveckling kakaosmör 1990 – 2002

Priset på kakaosmör steg i början av 2001 och dämpades därefter under maj - september för att sedan stiga kraftigt i slutet på året.

Prisutveckling raps-, palm- och kokosolja 1993 – 2002

Råvarupriserna steg under andra halvåret 2001.

Riskhantering och känslighetsanalys

Karlshamns verksamhet är utsatt för olika affärsmässiga- och finansiella risker. För att identifiera och säkerställa en god uppföljning och hantering av dessa risker har koncernen tillsatt en Risk Manager.

I Karlshamns kreditpolicy fastställs hanteringen av kredit- och kontraktsrisker. I finanspolicyen anvisas hur valuta-, ränte- och likviditetsrisker skall hanteras och i tradingpolicyen fastställs ramar för råvaruprisriskerna.

Finansverksamheten i form av valutariskhantering, likviditetsförvaltning och upplåning sköts centralt av moderbolagets finansfunktion.

Råvaruansaffningen sköts av en koncerngemensam inköpsfunktion, som kontinuerligt övervakar och styr koncernens råvaruexponering.

Karlshamns hantering av skaderisker ombesörjs centralt för hela koncernen, vilket resulterar i samordningsvinster i form av lägre försäkringspremier och ett enhetligt försäkringsskydd för de olika anläggningarna.

Råvaruprisrisker

Den primära uppgiften för koncernens gemensamma funktion för råvaruinköp är att säkerställa att rätt råvarukvalitet vid varje tillfälle finns tillgänglig i avsedd volym och till rätt pris.

Prisfluktuationerna på råvarumarknaden är stora och Karlshamns har som

policy att inte spekulera i prISRörelser på råvaror. Därför är en prioriterad uppgift för inköpsfunktionen att också kontinuerligt övervaka och styra koncernens råvaruexponering för att begränsa resultatpåverkan av fluktuerande råvarupriser.

I syfte att förenkla råvaruansaffningen får råvaruinköparna, enligt styrelsens fastställda ramar, ta begränsade råvaruprisrisker. Inköp av råvaror och försäljning av bearbetade råvaror prissäkras genom handel med standardiserade råvarukontrakt på råvarubörser eller via mäklare. En stor del av koncernens råvaror köps i Sydostasien, med långa ledtider från köp till försäljning. Genom att inköparna i samband med ett fysiskt råvaruinköp samtidigt säljer samma kvantitet på terminsmarknaden, kan prisfluktuationernas inverkan på resultatet minimeras, då dessa terminer senare köps tillbaka allteftersom försäljning sker med aktuellt världsmarknadspris som bas. För de mest exotiska råvarorna, t ex sheanötter, finns ingen fungerande råvaruhandel, vilket innebär större svårigheter att prissäkra dessa.

Råvarukostnaden för koncernen uppgår till cirka tre fjärdedelar av försäljningen. Då huvuddelen av Karlshamns produkter prissätts gentemot kund till aktuellt världsmarknadspris för råvaran plus en konkur-

rensutsatt bearbetningsersättning, påverkas Karlshamns resultat endast marginellt av förändringar i råvarupriserna. Däremot påverkas koncernens omsättning och behov av rörelsekapital. När råvarupriserna stiger, ökar omsättningen liksom behovet av rörelsekapital.

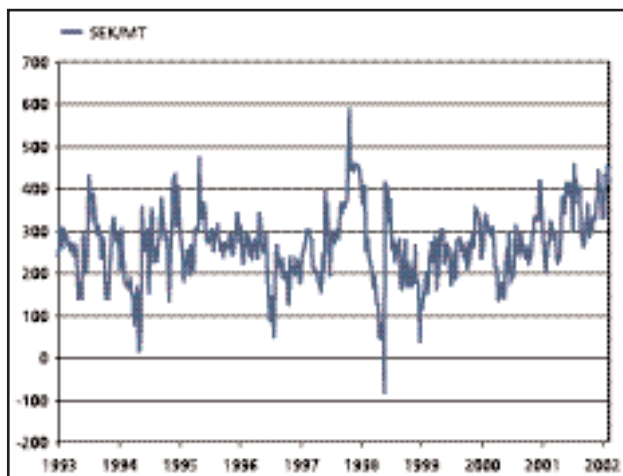
Priset på kakaosmör

Vid pressning av kakaoböner utvinns kakaopulver och kakaosmör. Priset på kakaosmör påverkas främst av priset på kakaoböner men även av balansen i efterfrågan mellan kakaopulver och kakaosmör. Är efterfrågan större på kakaopulver (än på kakaosmör) ökar priset på kakaopulver, vilket gör att priset på kakaosmör blir lägre vid konstant pris på kakao.

Karlshamns CBE-fetter prissätts i relation till priset på kakaosmör. Förändras priset på kakaosmör, påverkas CBE-fetternas marginaler, eftersom priserna på de råvaror (palm- och sheaolja), som används för att tillverka CBE-fetter, endast i mindre grad påverkas av priset på kakaosmör.

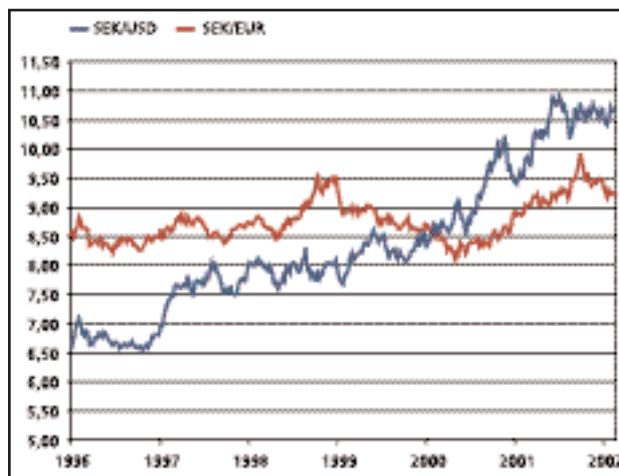
Kunderna inom chokladsegmentet täcker oftast sitt CBE-behov med kontrakt som löper mellan 6-12 månader. Prisändringar på kakaosmör slår därför igenom med ca 9 månaders fördröjning. Konkurrenssituationen på marknaden påverkar också prisbilden på CBE-fetterna.

Bearbetningsersättning, rapsfrö; SEK/Mt 1993 – 2002

Bearbetningsmarginalerna steg under andra halvåret 2001.

Valutakursutveckling 1996 – 2002; SEK/EUR och SEK/USD

En försvagning av SEK mot EUR och av EUR mot USD innebär en positiv resultatpåverkan.

Bearbetningsersättning, rapsfrö

Bearbetningsersättning är ett mått på skillnaden mellan det försäljningspris Karlshamns kan ta ut för en bearbetad produkt och det inköpspris koncernen betalat för de råvaror som ingår i produkten. Bearbetningsersättningen från utvinningen av rapsolja och rapsmjöl varierar kraftigt över tiden, vilket direkt påverkar lönsamheten inom affärsområde Feed Materials.

Genom att sälja rå rapsolja och rapsmjöl på terminsmarknaden i samband med köp av rapsfrö, elimineras prisskillnaden på rapsfrö samtidigt som bearbetningsersättningen säkras. Affärsområde Feed Materials råvaruprissäkrar alla sina inköp av rapsfrö samt all försäljning av fodermjöl och rapsolja via koncernens centrala funktion för råvaruinköp. Affärsområde Feed Materials ansvarar för att rapsfröinköpen görs vid rätt tidpunkt och står risken för de fluktuationer som sker för bearbetningsersättningen.

Koncernen bearbetar omkring 200 tusen ton rapsfrö per år. Ur denna volym utvinnes cirka 80 tusen ton rapsolja och omkring 120 tusen ton rapsmjöl.

Valutarisker

Förändringar i valutakurser påverkar Karlshamns på olika sätt.

- Kommersiella flöden med in- och utbetalningar i olika valutor ger upphov till en transaktionsrisk.

- Utländska dotterföretags resultat påverkas av förändringar i valutakurser när de omräknas till svenska kronor.
- Koncernens egna kapital påverkas när de utländska dotterföretagens egna kapital omräknas till svenska kronor.

Omfattningen av koncernens valutasäkringar avgörs av styrelsen i enlighet med finanspolicyen. De utländska dotterföretagens egna kapital, som är relativt låga, valutasäkras ej. Stora delar av koncernens försäljning av produkter liksom inköp av råvaror, sker i främmande valutor. Karlshamns policy är att valutasäkra alla försäljnings- och råvarukontrakt i den valuta som används i landet där bolaget har sin verksamhet. Bearbetningsersättningen i varje försäljningskontrakt är därmed valutasäkrad i bolagets hemvaluta.

Inom den centrala finansfunktionen hanteras koncernens totala valutaexponering både med avseende på det kommersiella och det finansiella flödet.

Karlshamns svenska tillverknings-

enheter konkurrerar framför allt med bolag vilkas kostnader är kopplade till euro. Som en konsekvens härav är Karlshamns för sin lönsamhet främst beroende av växelkursen mellan svenska kronor och euro.

En försvagad kronkurs gentemot euro, respektive euro gentemot US-dollar, innebär en positiv resultatpåverkan. Eftersom andelen långa kontrakt är betydande ger förändringar i växelkurserna en fördröjd påverkan på resultatet efter cirka sex månader. Ett svenskt inträde i EMU kommer endast marginellt att påverka Karlshamns, eftersom priserna redan i dag är transparenta för merparten av kunderna.

Valutakursernas utveckling under 2001 har kännetecknats av en försvagning av den svenska kronan under andra halvåret både mot US-dollar och euron.

Motpartsrisiker

Drygt en fjärdedel av koncernens försäljning sker till länder där de kommersiella och politiska riskerna är högre än i Norden och Västeuropa.

Riskfaktorer	Förändring	Påverkan på koncernen		
		Resultat	Omsättning	Rörelsekapital
Råvarupriser (säkrade)	+/- 10%	0	+/- 7%	+/- 8%
Växelkurser				
SEK/EUR	+/- 10%	+/- 35 Mkr	–	–
SEK/USD	+/- 10%	+/- 5 Mkr	–	–
Bearbetningsersättning				
Rapsfrö	+/- 25 kr/ton	+/- 5 Mkr	–	–
Kakaosmör	+/- 10%	+/- 5 Mkr	–	–

Förvaltningsberättelse*

Verksamheten

2001 har präglats av ett omfattande förändringsarbete. I samband med översynen av koncernens strategiska inriktning, med ökad fokusering på lönsamma tillväxtområden, genomfördes en omorganisation den 1 september i syfte att tydliggöra ansvaret för försäljning och resultat. Koncernen bedriver nu verksamhet inom tre affärsområden, Oils & Fats (tidigare Livsmedelsfetter), Technical Products och Feed Materials. Två av dessa affärsområden, Oils & Fats och Feed Materials återfinns i moderbolaget.

Oils & Fats, som är Karlshamns största affärsområde, har organiserats i tre affärssektorer: Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils och Lipids for Care. Var och en av de tre sektorerna har ett tydligt resultatansvar och deras uppgift är att utveckla, tillverka och marknadsföra sina respektive produkter för berörda kundgrupper över hela världen. *Chocolate & Confectionery Fats* inriktar sig på högkvalitativa chokladfetter, fraktionerade så kallade Cocoa Butter Alternatives (CBA) och premium filling fats, dvs fyllningsfetter som skapar tekniska mervärden.

Edible Oils har tre produktområden, som inriktar sig mot hela livsmedelsindustrin: Edge products, som är specialprodukter inom livsmedelsområdet, Dairy Fats Alternatives (DFA) som är vegetabiliska fetter för livsmedelsindustrin, och Volume products som säljs i stora volymer till applikationer såsom matolja, margarin och snacks.

Lipids for Care inriktar sig på högförädlade produkter inom framför allt kosmetik samt kliniska näringslösningar.

Tillsammans med de gemensamma resurserna för råvaruinköp, produktion, administration och FoU ansvarar affärssektorerna för affärsområdets resultat.

Oils & Fats förfogar över tre produktionsanläggningar för rening och förädling av oljor och fetter. Dessa anläggningar finns i Karlshamn, Sverige, Hull i Storbritannien samt i Zaandijk, Nederländerna.

Technical Products, som är Karlshamns näst största affärsområde, bedriver verksamhet i de två helägda dotterföretagen Tefac AB och Binol AB. Tefac utvecklar, tillverkar och marknadsför fettsyror och glycerol, som huvudsakligen utgör råvaror för kemisk industri. Karlshamns är den ledande tillverkaren av fettsyror på den svenska och finska marknaden. Binol utvecklar, tillverkar och marknadsför miljöanpassade tekniska oljor för verkstads- och entreprenadindustrin och skogsbruket. I Sverige är Binol den ledande tillverkaren av tekniska oljor baserade på förnyelsebara och biologiskt ned-

brytbara vegetabiliska oljor. Produkterna används som ersättning för petroleumbaserade oljor för vissa tekniska tillämpningar.

Inom koncernen finns en anläggning för produktion av fettsyra och glycerol, samt en anläggning för blandning av miljöanpassade tekniska oljor. Båda dessa anläggningar finns i Karlshamn.

Feed Materials ansvarar för Karlshamns utvinning av vegetabilisk olja och fodermjöl ur rapsfröer och sheanötter. Affärsområdet har dessutom ansvar för vidareförädling och marknadsföring av vegetabiliska protein- och fettråvaror till foderindustrin. Huvudsakligen utvinns rå rapsolja och rapsmjöl ur rapsfrö. Det proteinrika rapsmjölet vidareförädlas inom affärsområdet, medan den råa rapsoljan vidareförädlas inom affärsområde Oils & Fats för att säljas till livsmedelsindustrin. Feed Materials anläggning finns i Karlshamn.

Miljö

Koncernens verksamheter är tillståndspliktiga såväl i Sverige som i de utländska enheterna. Verksamheterna påverkar miljön genom utsläpp av luktande ämnen, VOC och rökgaser till luft, utsläpp av fett, syreförbrukande ämnen och närsalter till vatten samt uppkomst av organiskt avfall och buller. Under 2001 har ett prövotidsärende på vattensidan avgjorts. En ansökan om nytt tillstånd enligt miljöbalken lämnades in i början av 2002. Det förväntas inga omfattande åtgärdskrav till följd av prövningen. I Storbritannien pågår en förnyelse av tillståndet. Även i Nederländerna har omprövning av miljötillstånden påbörjats. För dessa verksamheter förväntas inte heller några större åtgärder behövas med anledning av omprövningen. I Nederländerna har bolaget åtagit sig att sanera en mindre markförorening. Sammantaget väntas koncernens planerade miljöåtgärder under de kommande tre åren kosta cirka 12 Mkr.

Forskning och utveckling

Karlshamns bedriver ett omfattande forsknings- och utvecklingsarbete, speciellt vad gäller fetternas egenskaper i kundernas produkter och hur fetter tillverkas. Genom att bedriva produktutveckling i nära samarbete med kunderna kan Karlshamns leverera skräddarsydda produkter samtidigt som unik kunskap om olika kundapplikationer byggs upp.

I linje med koncernens strategi att öka andelen högförädlade produkter, fokuseras forsknings- och utvecklingsarbetet på att finna nya och förbättrade applikationer inom Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils samt Lipids for Care. Inom dessa användningsområden bedöms tillväxt- och lönsamhetspo-

* Förvaltningsberättelsen omfattar förutom detta uppslag även de kommentarer till resultat och finansiell ställning som ges i anslutning till resultaträkningen, kassaflödesanalysen samt balansräkningen (sid 35, 37 och 38).

tentialen för vegetabiliska oljor och fetter vara betydande.

Koncernens forskningsarbete bedrivs i huvudsak inom Karlshamns största affärsområde, Oils & Fats, men även inom Technical Products. Förutom ett nära samarbete med kunderna har Karlshamns forskare kontinuerliga och nära kontakter med berörda nationella och internationella myndighetsorgan, forskningsinstitutioner, universitet och högskolor.

Karlshamns bedömer att koncernen ligger långt framme och väl i nivå med konkurrenternas forsknings- och utvecklingsarbete. Karlshamns är också väl förberett att möta eventuella skärpningar i nationella och internationella myndighetskrav vad gäller produkternas och produktionsanläggningarnas hälso-, miljö- och säkerhetsaspekter. Totalt arbetar 35 personer med forskning och utveckling inom koncernen och under 2001 var kostnaderna cirka 36 Mkr eller drygt 4 procent av bearbetningsersättningen på 892 Mkr.

Personalkonvertibel

Bolagsstämman den 18 maj 1999 beslutade, att bolaget skulle upptaga förlagslån om nominellt högst 2.825.000 kronor genom emission av skuldebrev med högst 565.000 optionsrätter till nyteckning av aktier. Totalt tecknades 167.800 optionsrätter av det totalt erbjudna antalet om 546.000 optionsrätter. Priset på en optionsrätt fastslogs till 7,20 kr och teckningskurser för tiden 1 september 1999 – 31 augusti 2001 till 101 kr per aktie samt för tiden 1 september 2001 – 1 juli 2004 till 79 kr per aktie. Utspädning vid full konvertering blir 0,8 procent. Likvid för förlagslån på 839.000 kr och optionsrätter om 1.208.160 kr erhöles under juli 1999. Förlagslånet löpte med en årlig ränta på 3 procent och förföll till betalning den 1 juli 2000.

Styrelseberättelse

Karlshamns styrelse har under 2001 sammanträtt 5 gånger. Styrelsens arbete följer en årlig föredragningsplan, ägnad att säkerställa styrelsens behov av information och påverkas i övrigt av den särskilda arbetsordningen, som styrelsen fastställt rörande arbetsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören.

Styrelsen beslutar om koncernens övergripande strategi, förvärv och avyttring av företag och fast egendom. Beloppsgränser finns preciserade för när styrelsen skall besluta om investeringar. Karlshamns riskhantering regleras i koncernens finanspolicy och tradingpolicy, vilka båda fastställs av styrelsen. Under året har styrelsen fört diskussioner om mål och strategier för såväl koncernen som för de enskilda affärsområ-

dena. Styrelsen har prövat frågan om inrättande av en särskild revisionskommitté, men därvid funnit att på styrelsen ankommande kontrollfrågor skall handhas av styrelsen i dess helhet. För att i denna del säkerställa styrelsens informationsbehov, rapporterar bolagets huvudrevisor till styrelsen varje år personligen sina iakttagelser från granskningen och sin bedömning av bolagets interna kontroll. Styrelsen har inte heller utsett några andra kommittéer.

Förslag och synpunkter från aktieägarna beträffande ägarstyrningen av bolaget, t ex styrelsens sammansättning, ersättnings- och belöningsfrågor liksom pensions- och övriga anställningsvillkor för ledande befattningshavare mm, kan riktas till styrelsens ordförande eller verkställande direktören.

Efter att i juni ha förvärvat Kooperativa Förbundet Ekonomisk Förenings aktieinnehav i Karlshamns är Melker Schörling Tjänste AB största ägaren i Karlshamns AB. Vid en extra bolagsstämma den 15 augusti valdes Melker Schörling till ny styrelseordförande i Karlshamns AB efter Jan Olsson som representerade Kooperativa Förbundet. Vid den extra bolagsstämman frånträdde också Kooperativa Förbundets andre representant i styrelsen, Lars Hjorth, sitt uppdrag.

Återköp av egna aktier

Bolagsstämman den 2 maj 2001 bemyndigade styrelsen att återköpa högst 10 procent av de egna aktierna. Styrelsen har inte utnyttjat bemyndigandet och således inte återköpt några egna aktier.

Förslag till vinstdisposition

Koncernen

Enligt upprättad balansräkning uppgår koncernens fria egna kapital den 31 december 2001 till 257.691 tkr. Ingen avsättning föreslås till bundna reserver.

Moderbolaget

Till bolagsstämmans förfogande står:

Balanserade vinstmedel	113.814.098 kr
Årets resultat	46.758.959 kr
	160.573.057 kr

Styrelsen föreslår att företagets vinstmedel disponeras på följande sätt: Till aktieägarna utdelas 3,50 kr per aktie.

Utdelning	73.500.000 kr
I ny räkning balanseras	87.073.057 kr
	160.573.057 kr

Resultaträkning för koncernen

Belopp i tusental kronor		2001	2000
Nettoomsättning	Not 1,2	2.941.642	2.727.742
Förändring av varulager		-551	8.526
Aktiverat arbete för egen räkning		8.843	12.089
Övriga rörelseintäkter		14.949	11.340
Summa rörelseintäkter		2.964.883	2.759.697
Råvaror och förnödenheter		-1.891.658	-1.804.913
Handelsvaror		-115.279	-107.605
Övriga externa kostnader		-320.405	-341.924
Personalkostnader	Not 3	-355.423	-326.961
Avskrivningar	Not 9	-86.387	-88.264
Jämförelsestörande poster	Not 5	-	-26.693
Övriga rörelsekostnader		-170	-695
Summa rörelsekostnader		-2.769.322	-2.697.055
Rörelseresultat	Not 1	195.561	62.642
Finansiella intäkter och kostnader	Not 6	-14.191	-10.789
Resultat efter finansiella poster		181.370	51.853
Skatt	Not 8	-48.730	-23.454
Årets resultat		132.640	28.399

Karlshamnskoncernens resultat efter finansiella poster, kvartalsfördelat

(Mkr)	2001					2000				
	1	2	3	4	Helår	1	2	3	4	Helår
Nettoomsättning	726	699	700	817	2.942	682	672	666	708	2.728
Bearbetningsersättning	222	219	218	233	892	209	198	180	172	759
Rörelseresultat	47	49	54	46	196	45	20	52	-54	63
Finansiella intäkter och kostnader	-4	-4	-4	-2	-14	-3	-3	-2	-3	-11
Resultat efter finansiella poster	43	45	50	44	182	42	17	50	-57	52

Kommentarer till resultaträkningen

Nettoomsättning

Koncernens nettoomsättning ökade med 8 procent till 2.942 Mkr (2.728), vilket i huvudsak beror på högre råvarupriser och en viss volymökning.

Bearbetningsersättning

Bearbetningsersättningen ökade med 18 procent till 892 Mkr (759). Affärsområde Oils & Fats står för merparten av denna ökning.

Rörelseresultat

Koncernens rörelseresultat ökade med 133 Mkr till 196 Mkr jämfört med föregående år. Under föregående år belastades rörelseresultatet med jämförelsestörande poster och kundreserveringar om netto totalt 98 Mkr. Exklusive dessa poster förbättrades rörelseresultatet med 35 Mkr för koncernen. Avskrivningarna är i samma nivå som föregående år 86 Mkr (88).

Resultat efter finansiella poster

Koncernens resultat efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 182 Mkr (52).

Affärsområde Oils & Fats

(Mkr)	2001	2000	1999
Nettoomsättning	2.179	2.121	2.437
Bearbetningsersättning	651	525	612
Rörelseresultat	143	6	155
Operativt kapital	994	893	922
Avkastning på operativt kapital, %	16	1	16

Affärsområde Oils & Fats rörelseresultat ökade med 137 Mkr till 143 Mkr jämfört med föregående år. Exklusive jämförelsestörande poster och kundreserveringar föregående år förbättrades resultatet med 39 Mkr, en ökning som i första hand är

hänförlig till växande försäljningsvolymerna inom de tre affärssektorerna och en bättre produktmix. Totalt ökade volymerna med 4 procent där den största volymökningen uppnåddes i Väst- och Östeuropa.

Affärsområde Technical Products

(Mkr)	2001	2000	1999
Nettoomsättning	397	355	323
Bearbetningsersättning	142	138	117
Rörelseresultat	36	39	29
Operativt kapital	133	117	120
Avkastning på operativt kapital, %	29	33	25

Affärsområde Technical Products rörelseresultat uppgick till 36 Mkr (39). Volymökningen på 8 procent för fettsyror kompenserade prisnedgången för glycerol, varför Tefac uppnår samma resultat som föregående år. Totalt sett ökade Binol sin försäljningsvolym av miljöanpassade tekniska oljor under 2001. Nedgången inom främst fordonsindustrin gjorde att rörelseresultatet minskade för Binol.

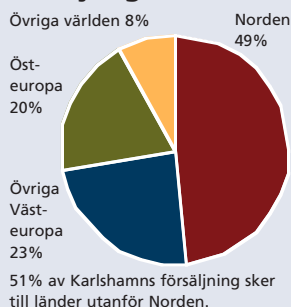
Affärsområde Feed Materials

(Mkr)	2001	2000	1999
Nettoomsättning	366	252	240
Bearbetningsersättning	99	96	88
Rörelseresultat	17	18	15
Operativt kapital	137	91	66
Avkastning på operativt kapital, %	15	26	19

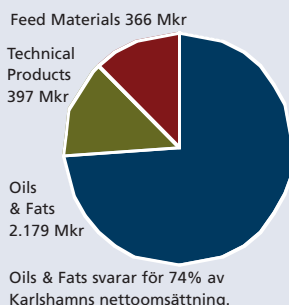
Affärsområde Feed Materials rörelseresultat uppgick till 17 Mkr (18). Bearbetningsersättningen var låg under första halvåret 2001 men ökade under senare delen av verksamhetsåret. Priset på rapsmjöl sjönk kraftigt vid årsskiftet 2000/2001, vilket medförde prisförluster på rapsmjölslagret.

Försäljningen av foderfetter har ökat under 2001 och Karlshamns har kunnat stärka sina marknadsandelar i Norden då kunderna i allt högre grad prioriterar hög produktsäkerhet.

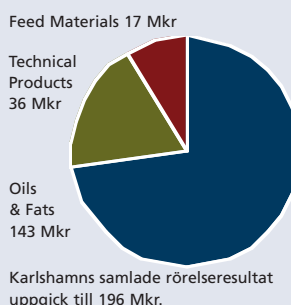
Geografisk fördelning av Karlshamns försäljning 2001

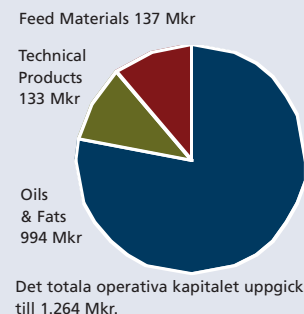
Nettoomsättning per affärsområde 2001

Rörelseresultat per affärsområde 2001

Operativt kapital per affärsområde 2001

Kassaflödesanalys för koncernen

Belopp i tusental kronor	2001	2000
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Rörelseresultat före finansiella poster	195.496	62.642
Avskrivningar	86.387	88.264
Förändring av avsättningar	568	-7.564
Allokerade KP- och SPP-medel	–	-11.117
Övriga ej likviditetspåverkande poster	<u>-4.987</u>	<u>-6.901</u>
	277.464	125.324
Erhållen ränta	5.999	6.342
Erhållen utdelning	254	312
Erlagd ränta	-23.259	-19.444
Betald inkomstskatt	<u>-23.340</u>	<u>-77.732</u>
	237.118	34.802
Förändring av rörelsekapital		
Ökning/minskning av varulager	-65.547	6.918
Ökning/minskning av kundfordringar	-53.253	26.775
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar	26.701	-24.433
Ökning av leverantörsskulder	20.833	28.595
Minskning/ökning av övriga kortfristiga rörelseskulder	<u>-28.580</u>	<u>58.771</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	137.272	131.428
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-119.043	-101.450
Avytttrade materiella anläggningstillgångar	771	1.672
Förvärv av aktier och andelar	–	-1.096
Avytttrade aktier och andelar	–	447
Placeringar i övriga finansiella anläggningstillgångar	718	-65
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-117.554	-100.492
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Upptagna lån	62.851	17.209
Minskning av kortfristiga finansiella skulder	-4.787	-2.365
Utbetald utdelning	<u>-73.500</u>	<u>-73.500</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-15.436	-58.656
Årets kassaflöde	4.282	-27.720
Likvida medel vid årets början	63.549	90.103
Kursdifferens	2.609	1.166
Likvida medel vid årets slut	70.440	63.549

Kommentarer till kassaflödesanalys

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 137 Mkr (131).

Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick under året till -118 Mkr (-100).

Den löpande verksamheten

Kassaflödet från den löpande verksamheten förbättrades något under 2001 och uppgick till 137 Mkr (131) eller 6,54 kronor per aktie (6,26). Det ökade resultatet har påverkat kassaflödet från den löpande verksamheten positivt, medan högre råvarupriser, som leder till högre lagervärde och kundfordringar, försämrade kassaflödet.

Investeringsverksamheten

Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick under året till -118 Mkr (-100). Koncernens direktinvesteringar i anlägg-

ningstillgångar uppgick under året till 109 Mkr (117). Affärsområde Oils & Fats svarade för 73 Mkr (91) av koncernens nettoinvesteringar, Technical Products för 9 Mkr (12) samt Feed Materials för 27 Mkr (14).

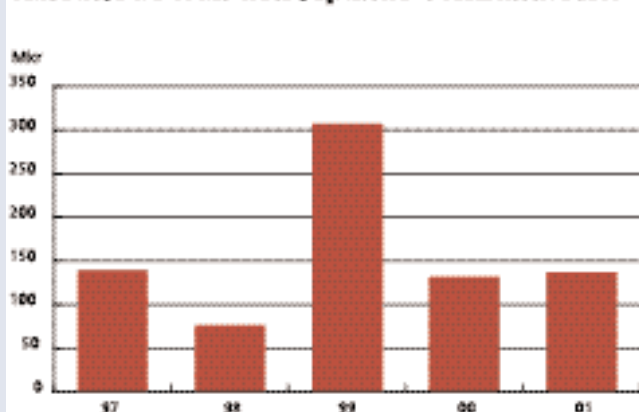
Likvida medel

Koncernens likvida medel uppgick vid årets slut till 70 Mkr (64), varav 69 Mkr (64) avser kassa och bank och 2 Mkr (0) kortfristiga placeringar.

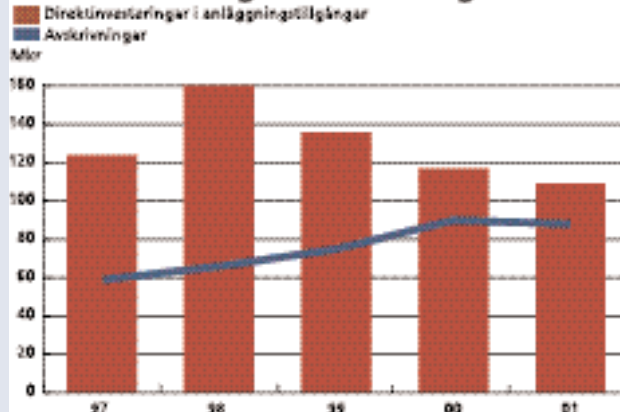
Nettolåneskuld

Nettolåneskulden ökade med 58 Mkr under 2001 och uppgick vid årets slut till 282 Mkr. Koncernens skulder till kreditinstitut ökade under året med 65 Mkr och uppgick vid årsskiftet till 359 Mkr.

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Direktinvesteringar - Avskrivningar

Förändring av räntebärande nettolåneskuld

Belopp i tusental kronor	00-12-31	Kassaflöde	Förändring av lån	Andra förändringar	01-12-31
Långfristiga fordringar	11.117	—	—	-5.555	5.562
Kortfristiga fordringar	2.766	—	—	3.886	6.652
Likvida medel	63.549	4.282	—	2.609	70.440
Skulder till kreditinstitut	-294.341	—	-64.552	—	-358.893
Övriga skulder	-6.211	—	—	795	-5.416
Räntebärande nettolåneskuld	-223.120	4.282	-64.552	1.735	-281.655

Balansräkning för koncernen

Belopp i tusental kronor		01-12-31	00-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	Not 9		
Byggnader och mark		153.315	148.475
Maskiner och tekniska anläggningar		542.231	531.140
Inventarier, verktyg och installationer		15.751	9.624
Pågående nyanläggning		40.713	27.344
		752.010	716.583
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	Not 10,21	861	861
Långfristiga fordringar	Not 11	17.507	18.694
		18.368	19.555
Summa anläggningstillgångar		770.378	736.138
Omsättningstillgångar			
Varulager	Not 12	433.143	363.526
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		421.886	361.795
Övriga fordringar	Not 13	103.303	125.604
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		16.061	11.490
		541.250	498.889
Kortfristiga placeringar			
Obligationer och värdepapper		1.866	208
Kassa och bank		68.574	63.341
Summa omsättningstillgångar		1.044.833	925.964
SUMMA TILLGÅNGAR		1.815.211	1.662.102

Kommentarer till balansräkningen

Tillgångar och rörelsekapital

Koncernens totala tillgångar vid årets slut uppgick till 1.815 Mkr, vilket var 153 Mkr högre än föregående år.

Koncernens rörelsekapital per den 31 december 2001 uppgick till 499 Mkr (370). I rörelsekapitalet ingår varulagret, som den 31 december 2001 uppgick till 433 Mkr, en ökning med 69 Mkr jämfört med föregående år. Rörelsefordringarna har ökat med 45 Mkr under året, varav kundfordringar ökade med 60 Mkr medan övriga fordringar minskade med 15 Mkr.

Eget kapital

Koncernens egna kapital ökade under året med 69 Mkr och uppgick per balansdagen till 850 Mkr.

Ökningen beror på följande faktorer:

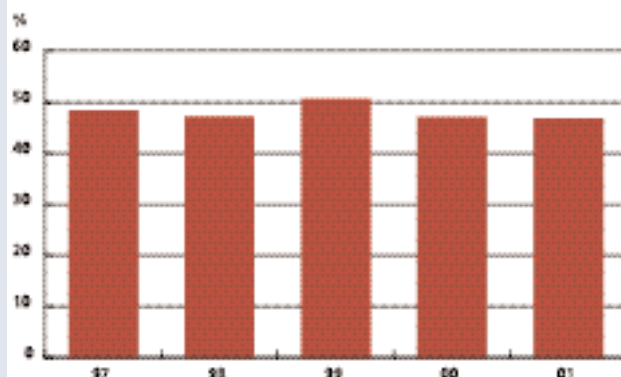
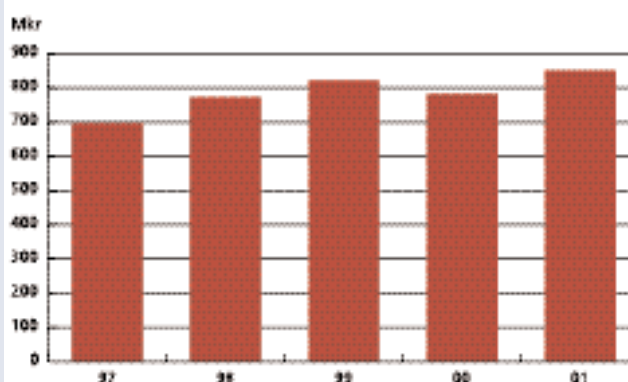
	Mkr
Årets resultat	133
Utdelning	-74
Övriga förändringar	10
Summa	69

Övriga förändringar avser omräkningseffekter av utländska dotterföretag. Soliditeten vid årets slut uppgick till 47 procent (47).

Nyckeltal

Avkastningen på eget kapital under 2001 uppgick till 16 procent (4). Avkastningen på operativt kapital för 2001 var 16 procent (6). Vinsten per aktie ökade till 6,32 kr (1,35). Eget kapital per aktie ökade till 40,46 kr (37,20).

Belopp i tusental kronor		01-12-31	00-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	Not 14		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		210.000	210.000
Bundna reserver		381.884	309.166
		591.884	519.166
Fritt eget kapital			
Fria reserver		125.051	233.667
Årets resultat		132.640	28.399
		257.691	262.066
Summa eget kapital		849.575	781.232
Avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser		4.029	3.215
Uppskjuten skatteskuld	Not 16	128.338	93.303
Summa avsättningar		132.367	96.518
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	Not 17	358.893	294.341
Övriga långfristiga skulder	Not 18	848	848
Summa långfristiga skulder		359.741	295.189
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		255.482	241.861
Övriga kortfristiga skulder	Not 19	28.118	28.608
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 20	189.928	218.694
Summa kortfristiga skulder		473.528	489.163
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1.815.211	1.662.102
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Not 22	60.052	40.271

Soliditet**Eget kapital**

Resultaträkning för moderbolaget

Belopp i tusental kronor		2001	2000
Nettoomsättning	Not 1,2	1.982.494	1.832.422
Förändring av varulager		-882	5.668
Aktiverat arbete för egen räkning		8.843	12.089
Övriga rörelseintäkter		16.396	10.737
Summa rörelseintäkter		2.006.851	1.860.916
Råvaror och förnödenheter		-1.302.785	-1.258.713
Handelsvaror		-68.921	-87.277
Övriga externa kostnader		-210.112	-199.873
Personalkostnader	Not 3	-236.610	-213.174
Avskrivningar	Not 9	-55.012	-61.595
Jämförelsestörande poster	Not 5	-	-4.976
Summa rörelsekostnader		-1.873.440	-1.825.608
Rörelseresultat	Not 1	133.411	35.308
Finansiella intäkter och kostnader	Not 6	35.063	28.000
Resultat efter finansiella poster		168.474	63.308
Bokslutsdispositioner	Not 7	-110.737	3.750
Skatt	Not 8	-10.978	-15.441
Årets resultat		46.759	51.617

Kassaflödesanalys för moderbolaget

Belopp i tusental kronor	2001	2000
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Rörelseresultat före finansiella poster	133.411	35.308
Avskrivningar	55.012	61.586
Övriga ej likviditetspåverkande poster	<u>-9.498</u>	<u>-9.393</u>
	178.925	87.501
Erhållen ränta	15.258	9.383
Erhållen utdelning	13.762	9.312
Erhållet koncernbidrag	31.000	23.200
Erlagd ränta	-26.270	-26.527
Betald inkomstskatt	<u>-18.078</u>	<u>-37.753</u>
	194.597	65.116
Förändring av rörelsekapital		
Ökning av varulager	-43.647	-1.390
Ökning av kundfordringar	-29.895	-7.205
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-31.555	3.575
Ökning av leverantörsskulder	14.088	33.553
Ökning/minskning av övriga kortfristiga rörelseskulder	<u>34.322</u>	<u>-8.933</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	137.910	84.716
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-88.107	-57.009
Avyttrade materiella anläggningstillgångar	771	1.672
Placeringar i övriga finansiella anläggningstillgångar	<u>-3.274</u>	<u>4.761</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-90.610	-50.576
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Upptagna lån	52.397	25.214
Amortering av skuld	–	-8.219
Ökning av kortfristiga finansiella skulder	1.800	–
Utbetald utdelning	<u>-73.500</u>	<u>-73.500</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-19.303	-56.505
Årets kassaflöde	27.997	-22.365
Likvida medel vid årets början	18.889	41.254
Likvida medel vid årets slut	46.886	18.889

Balansräkning för moderbolaget

Belopp i tusental kronor		01-12-31	00-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	Not 9		
Byggnader och mark		126.908	122.359
Maskiner och tekniska anläggningar		296.875	288.844
Inventarier, verktyg och installationer		7.633	3.471
Pågående nyanläggning		40.713	27.344
		472.129	442.018
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	Not 10,21	277.490	277.490
Fordringar	Not 11	120.500	103.524
		397.990	381.014
Summa anläggningstillgångar		870.119	823.032
Omsättningstillgångar			
Varulager	Not 12	303.923	260.276
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		271.303	241.409
Övriga fordringar	Not 13	158.928	113.672
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		10.736	6.712
		440.967	361.793
Kassa och bank		46.886	18.889
Summa omsättningstillgångar		791.776	640.958
SUMMA TILLGÅNGAR		1.661.895	1.463.990

Belopp i tusental kronor		01-12-31	00-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	Not 14		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		210.000	210.000
Uppskrivningsfond		34.848	34.848
Reservfond		42.000	42.000
		286.848	286.848
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		113.814	135.697
Årets resultat		46.759	51.617
		160.573	187.314
Summa eget kapital		447.421	474.162
Obeskattade reserver	Not 15	265.589	154.852
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	Not 17	345.690	293.857
Övriga långfristiga skulder	Not 18	8.770	8.206
Summa långfristiga skulder		354.460	302.063
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		172.480	160.605
Övriga kortfristiga skulder	Not 19	262.631	196.909
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 20	159.314	175.399
Summa kortfristiga skulder		594.425	532.913
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1.661.895	1.463.990
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Not 22	66.052	40.271

Noter

(Belopp i tusentals kronor, tkr, om inget annat anges)

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden. Tillämpade redovisningsprinciper är oförändrade i jämförelse med föregående år förutom vad avser inkomstskatter, där moderbolaget och koncernen övergått till att tillämpa Redovisningsrådets rekommendation nr 9. Jämförelsetal för 2000 och 1999 har omräknats. Anpassning har även skett till övriga rekommendationer från Redovisningsrådet som trätt i kraft under 2001, men detta har inte lett till något byte av redovisningsprincip.

KONCERNREDOVISNING

Dotterföretag

Koncernredovisningen omfattar Karlshamns AB och samtliga företag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 procent av röstetalet.

Förvärvsmetoden

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. I de fall anskaffningsvärdet för aktierna i det förvärvade dotterföretaget överstigit dotterföretagets egna kapital vid förvärvstidpunkten, har denna skillnad hänförs till dotterföretagets tillgångar eller goodwill. Dotterföretag konsolideras fr o m förvärvsdagen t o m avyttringsdagen. Samtliga koncerntransaktioner, koncerninterna fordringar och skulder samt internvinster har eliminerats.

Omräkning av utländska dotterföretags bokslut

Samtliga utländska dotterföretag har klassificerats som självständiga utlandsverksamheter, varför dotterföretagens bokslut har omräknats enligt dagskursmetoden, dvs balansräkningen omräknas till balansdagskurs och resultaträkningen till genomsnittskurs. Härvid uppkomna kursdifferenser förs direkt till eget kapital. Vid avyttring av utländska dotterföretag resultatförs ackumulerade kursdifferenser som en del av realisationsresultatet.

Omräkning har skett till följande valutakurser:

Valuta	Genomsnittskurs		Balansdagskurs	
	2001	2000	01-12-31	00-12-31
USD	10,33	9,16	10,60	9,49
NLG	4,19	3,84	4,24	4,00
GBP	14,92	13,93	15,34	14,13

Uppskjuten skatt

Koncernen redovisar uppskjuten skatt hänförlig till obeskattade reserver och koncernmässiga justeringar. Obeskattade reserver och bokslutsdispositioner i enskilda företag återförs i koncernredovisningen med tillämpning av aktuell skattesats i respektive land. Den därvid beräknade uppskjutna skatten redovisas i koncernens resultaträkning som uppskjuten skatt. Den ackumulerade uppskjutna skatteskulden redovisas i koncernens balansräkning som uppskjuten skatt under Avsättningar.

Intresseföretag

De företag, i vilka Karlshamns AB innehar ett långsiktigt aktieinnehav, som motsvarar mellan 20 och 50 procent av röstetalet, klassificeras som intresseföretag. Intresseföretagen är tillsammans av ringa betydelse och redovisas därför enligt anskaffningskostnadsmetoden i koncernredovisningen.

VÄRDERING

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde. Anskaffningsvärdet beräknas genom först-in-först-ut-principen (FIFU). Anskaffningsvärdet för färdiga varor och varor under tillverkning består av råmaterial, direkt lön, andra direkta kostnader och en skäligen andel indirekta tillverkningskostnader, baserade på normal produktionskapacitet, men exklusive länekostnader. Nettoförsäljningsvärdet består av det beräknade försäljningspriset under normala omständigheter minskat med kostnaden för färdigställande samt försäljningskostnader.

Fordringar

Fordringar värderas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. I de fall valutasäkringsåtgärd genomförts används terminkursen. Vinst och förluster på rörelsefordringar och rörelseskulder netto redovisas i rörelseresultatet, medan vinst och förluster på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella poster.

Terminskontrakt i råvaror och valutor

Huvuddelen av de kontrakt som ingåtts i råvaror och valutor avser att säkra inköpspriset avseende tecknade försäljningsavtal. Resultat avseende stängda positioner resultatförs löpande.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.

Avskrivningarna baseras på tillgångarnas bedömda nyttjandetid. För maskiner och tekniska anläggningstillgångar samt inventarier, verktyg och installationer tillämpas avskrivningstider som ligger mellan 3 och 15 år. För industribyggnader och forskningslaboratorium tillämpas avskrivningstider på 20 respektive 25 år, och för kontorsbyggnader 50 år. I de fall en tillgångs redovisade värde överstiger dess beräknade återvinningsvärde, skrivs tillgången ned omedelbart till sitt återvinningsvärde. Vinster och förluster vid avyttring beräknas genom att jämföra försäljningsintäkten med redovisat värde och ingår i rörelseresultatet.

Skatter

Redovisning i resultaträkningen görs av all skatt som belöper på redovisat resultat. Dessa skatter har beräknats enligt varje lands skatteregler och redovisats i posten Skatt i resultaträkningen.

Uppskjuten skatt redovisas enligt balansräkningsmetoden på samtliga temporära skillnader, som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och dessa redovisade värden i balansräkningen. Den huvudsakliga temporära skillnaden härrör sig från avskrivning av materiella anläggningstillgångar, avsättningar för pensioner och andra pensionsförmåner samt skattemässiga underskottsavdrag. Beslutade

skattesatser i respektive land har använts vid beräkning av uppskjuten skatt. Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är troligt att framtida skattemässiga resultat kommer att kunna kvittas mot de temporära skillnaderna.

Leasing

Koncernen har endast ett leasingobjekt som klassificeras som finansiell leasing. Denna tillgång redovisas som materiell anläggningstillgång och de framtida leasingavgifterna som skuld. Övriga leasingavtal är klassificerade som operationell leasing och är av ringa omfattning.

Intäktsredovisning

Försäljning redovisas vid leverans av varor och efter kundens accept. Försäljning redovisas netto efter moms och rabatter och efter att koncernintern försäljning har eliminerats.

Likvida medel

Kassa och bank värderas till anskaffningsvärdet i balansräkningen. I kassaflödesanalysen inkluderar likvida medel kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar, som snabbt kan omvandlas till kontanter samt checkräkningskredit.

Forsknings- och utvecklingsarbeten

Utgifter för forskning och utveckling kostnadsförs i takt med att de uppkommer.

Not 1 – Nettoomsättning och rörelseresultat per affärsområde

Affärsområde	Koncernen				Moderbolaget			
	Nettoomsättning		Rörelseresultat		Nettoomsättning		Rörelseresultat	
	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000
Oils & Fats	2.178.662	2.120.587	142.352	6.065	1.616.431	1.580.425	116.605	17.622
Technical Products	397.075	355.158	36.403	38.891	–	–	–	–
Feed Materials	365.905	251.997	16.806	17.686	366.063	251.997	16.806	17.686
Summa	2.941.642	2.727.742	195.561	62.642	1.982.494	1.832.422	133.411	35.308

Not 2 – Nettoomsättning per geografisk marknad

Geografisk marknad	Koncernen		Moderbolaget	
	Nettoomsättning		Nettoomsättning	
	2001	2000	2001	2000
Norden	1.432.700	1.337.452	1.267.595	1.175.314
Västeuropa	674.134	623.409	98.689	88.148
Central- och Östeuropa	597.683	541.785	486.416	442.148
Övriga marknader	237.125	225.096	129.794	126.812
Summa	2.941.642	2.727.742	1.982.494	1.832.422

Not 3 – Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Löner och andra ersättningar	239.163	228.896	148.582	142.671
Sociala kostnader	111.735	108.932	80.963	76.584
(varav pensionskostnader)	(41.095)	(42.351)	(32.253)	(27.447)

Av koncernens pensionskostnader avser 8.072 tkr (10.977) styrelse, VD och övriga ledande befattningshavare.

Löner och andra ersättningar fördelade per land och mellan styrelseledamöter m fl och övriga anställda:

	2001			2000		
	Styrelse, VD, övriga ledande befattn.havare	Övriga anställda		Styrelse, VD, övriga ledande befattn.havare	Övriga anställda	
	Lön och ersättning	Varav bonus	Lön och ersättning	Lön och ersättning	Varav bonus	Lön och ersättning
Moderbolag i Sverige	12.703	984	135.879	5.434	115	137.237
Dotterföretag i Sverige	2.114	110	37.915	2.584	152	33.626
	14.817	1.094	173.794	8.018	267	170.863
Dotterföretag utomlands:						
Nederländerna	842	–	31.259	1.451	–	30.483
Storbritannien	970	–	15.335	919	–	15.353
Litauen	–	–	618	–	–	574
Malaysia	723	–	444	604	–	366
Tjeckien	250	–	111	201	–	64
Koncernen totalt	17.602	1.094	221.561	11.193	267	217.703

I enlighet med bolagsstämmans beslut har arvode till styrelseledamöter, som inte är anställda i koncernen, utgått med 900 tkr (800), varav 300 tkr (250) till tidigare och nuvarande ordförande.

Till verkställande direktör, Jerker Hartwall, har utgått lön under 2001 om sammanlagt 2.420 tkr (719) samt förmån av fri bil och fri bostad. Därutöver har utgått bonus om 720 tkr (80).

Verkställande direktören har enligt avtal rätt att avgå i pension från 58 års ålder med bibehållande av 54 procent av årslönen exklusive förmåner fram till 65 års ålder, då normal pension utgår. Pensionen har tryggats genom premieinbetalningar till försäkringsbolag.

Uppsägningstiden från företagets sida är ett år, från VD:s sida sex månader. Vid uppsägning från företagets sida har VD rätt till avgångsvederlag motsvarande ett års lön. För övriga ledande befattningshavare i koncernen gäller likartade uppsägningsregler.

Not 4 – Medelantal anställda

	2001			2000		
	Antal anställda	Varav män	Varav kvinnor	Antal anställda	Varav män	Varav kvinnor
Moderbolag Sverige	457	356	101	481	365	116
Dotterföretag i Sverige	134	107	27	127	99	28
	591	463	128	608	464	144
Dotterföretag utomlands:						
Nederländerna	83	69	14	86	73	13
Storbritannien	44	37	7	43	37	6
Litauen	5	3	2	5	3	2
Malaysia	5	2	3	5	2	3
Tjeckien	3	1	2	2	1	1
Totalt utanför Sverige	140	112	28	141	116	25
Koncernen totalt	731	575	156	749	580	169

Not 5 – Jämförelsestörande poster

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Återbäringsmedel KP och SPP	–	23.602	–	16.964
Omstruktureringskostnader				
Uppsägningslön och avgångsvederlag	–	-15.019	–	-7.683
Förtidspensioneringar	–	-14.264	–	-8.326
Strategiöversyn	–	-15.340	–	-7.340
Övrigt	–	-5.672	–	1.409
Summa	–	-26.693	–	-4.976

Not 6 – Finansiella intäkter och kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Resultat från aktier i dotterföretag				
Utdelning			13.500	9.000
Koncernbidrag			31.000	32.800
Resultat från övriga aktier och andelar				
Utdelning	262	312	262	312
Resultat från fordringar				
Ränteintäkter dotterföretag			11.598	8.391
Ränteintäkter övriga	7.141	5.904	3.062	2.135
Resultat från skulder				
Räntekostnader dotterföretag			-5.970	-10.471
Räntekostnader övriga	-21.594	-17.005	-18.389	-14.167
Finansnetto	-14.191	-10.789	35.063	28.000

Not 7 – Bokslutsdispositioner

	Moderbolaget	
	2001	2000
Förändring avskrivning utöver plan		
-byggnader	3.446	3.750
-maskiner och inventarier	-103.700	–
Förändring periodiseringsfond	-10.483	–
Summa	-110.737	3.750

Not 8 – Skatt

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Aktuell skatt för året	-13.521	-11.315	-10.094	-18.884
Aktuell skatt hänförlig till tidigare år	-5.152	–	-5.087	–
Uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	-35.035	-17.679	–	–
Uppskjuten skatteintäkt avseende temporära skillnader	4.978	5.540	4.203	3.443
Summa	-48.730	-23.454	-10.978	-15.441

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Skillnaden mellan skatt enligt gällande skattesats och faktisk skatt	2001	2000	2001	2000
Redovisat resultat före skatt	181.370	–	57.737	–
Skatt enligt gällande skattesats 28%	50.784	–	16.166	–
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	3.813	–	3.528	–
Skatteeffekt av skattefria intäkter	-4.741	–	-8.521	–
Justering för skatter tidigare år	5.152	–	5.087	–
Uppskjuten skattefordran pensioner	-4.203	–	-4.203	–
Effekt av utländska skattesatser	-1.231	–	–	–
Övrigt	-844	–	-1.079	–
Summa	48.730	–	10.978	–

Not 9 – Materiella anläggningstillgångar

	Byggnader och mark		Maskiner och tekniska anläggningar		Inventarier, verktyg och installationer		Pågående nyanläggningar	
Koncernen	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000
Ingående anskaffningsvärde	333.862	327.547	1.020.539	895.964	79.622	77.592	27.344	36.165
Inköp	7.092	1.142	55.005	84.410	10.608	5.583	36.306	25.605
Försäljningar och utrangeringar	-454	-1.319	-898	-1.817	-1.378	-907	–	–
Omklassificering	5.094	4.812	13.886	32.736	3.957	-3.122	-22.937	-34.426
Kursdifferenser	3.672	1.680	23.596	9.246	830	476	–	–
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	349.266	333.862	1.112.128	1.020.539	93.639	79.622	40.713	27.344
Ingående avskrivningar	220.235	210.826	489.399	417.991	69.998	59.449	–	–
Försäljningar och utrangeringar	–	-107	-480	-1.610	-1.322	-676	–	–
Omklassificering	–	–	-1.595	2.331	1.595	-2.331	–	–
Årets avskrivningar	8.536	8.503	70.921	66.558	6.918	13.195	–	–
Kursdifferenser	2.028	1.013	11.652	4.129	699	361	–	–
Utgående ackumulerade avskrivningar	230.799	220.235	569.897	489.399	77.888	69.998	–	–
Ingående uppskrivningar	34.848	34.848	–	–	–	–	–	–
Utgående ackumulerade uppskrivningar	34.848	34.848	–	–	–	–	–	–
Utgående planenligt restvärde	153.315	148.475	542.231	531.140	15.751	9.624	40.713	27.344
Taxeringsvärden								
Svenska företag								
Byggnader	99.144	98.673						
Mark	43.853	43.866						
Summa	142.997	142.539						
Bokfört värde för motsvarande tillgångar	129.468	125.058						

Not 9 – Materiella anläggningstillgångar (forts)

	Byggnader och mark		Maskiner och tekniska anläggningar		Inventarier, verktyg och installationer		Pågående nyanläggningar	
	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000
Moderbolaget								
Ingående anskaffningsvärde	267.207	261.315	372.217	306.982	18.616	16.346	27.344	36.165
Inköp	6.651	1.141	36.424	37.101	6.512	2.275	36.306	25.605
Försäljningar och utrangeringar	-454	-1.319	-621	-222	–	-5	–	–
Omklassificeringar	5.094	6.070	16.386	28.356	1.458	–	-22.937	-34.426
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	278.498	267.207	424.406	372.217	26.586	18.616	40.713	27.344
Ingående avskrivningar	179.696	173.272	83.373	38.687	15.145	4.816	–	–
Försäljningar och utrangeringar	–	-92	-304	-55	–	–	–	–
Årets avskrivningar	6.742	6.516	44.462	44.741	3.808	10.329	–	–
Utgående ackumulerade avskrivningar	186.438	179.696	127.531	83.373	18.953	15.145	–	–
Ingående uppskrivningar	34.848	34.848	–	–	–	–	–	–
Utgående ackumulerade uppskrivningar	34.848	34.848	–	–	–	–	–	–
Utgående planenligt restvärde	126.908	122.359	296.875	288.844	7.633	3.471	40.713	27.344
Taxeringsvärden								
Byggnader	96.381	95.806						
Mark	43.046	42.959						
Summa	139.427	138.765						
Bokfört värde för motsvarande tillgång	126.908	122.359						

Not 10 – Aktier och andelar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Aktier i dotterföretag				
Ingående anskaffningsvärde			230.545	230.545
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden			230.545	230.545
Ingående uppskrivningar			94.878	94.878
Utgående ackumulerade uppskrivningar			94.878	94.878
Ingående nedskrivningar			48.793	48.793
Utgående ackumulerade nedskrivningar			48.793	48.793
Utgående planenligt restvärde			276.630	276.630
Aktier i intresseföretag				
Ingående anskaffningsvärde	711	1.158	711	711
Försäljning	–	-447	–	–
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	711	711	711	711
Utgående planenligt restvärde	711	711	711	711
Aktier i övriga företag				
Ingående anskaffningsvärde	150	91	149	90
Årets anskaffning	–	59	–	59
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	150	150	149	149
Utgående planenligt restvärde	150	150	149	149
Summa	861	861	277.490	277.490

Specifikation över aktieinnehav återfinns i not 21.

Not 11 – Långfristiga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Fordringar hos dotterföretag				
Ingående anskaffningsvärde			156.896	198.319
Utlåning			9.866	790
Amortering			–	-10.088
Omklassificering			–	-36.602
Kursdifferens			9.498	4.477
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden			176.260	156.896
Ingående nedskrivningar			65.935	65.935
Utgående ackumulerade nedskrivningar			65.935	65.935
Bokfört värde fordringar hos dotterföretag			110.325	90.961
Övriga fordringar				
Räntebärande				
Ingående anskaffningsvärde	11.117	–	9.120	–
Återbäringsmedel KP och SPP	-5.555	11.117	-6.591	9.120
	5.562	11.117	2.529	9.120
Ej räntebärande				
Ingående anskaffningsvärde	7.577	1.903	3.443	–
Uppskjuten skattefordran	4.978	5.540	4.203	3.443
Amortering	-610	–	–	–
Utlåning	–	134	–	–
	11.945	7.577	7.646	3.443
Bokfört värde övriga fordringar	17.507	18.694	10.175	12.563
Summa långfristiga fordringar	17.507	18.694	120.500	103.524

Not 12 – Varulager

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Råvaror och förnödenheter	322.891	263.058	234.716	190.187
Varor under tillverkning	40.483	31.020	33.036	29.331
Färdiga varor och handelsvaror	69.769	69.448	36.171	40.758
Summa	433.143	363.526	303.923	260.276

Not 13 – Övriga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Räntebärande				
Återbäringsmedel KP och SPP	6.652	2.766	5.639	4.251
Ej räntebärande				
Fordran dotterföretag			82.598	73.506
Skattefordran	29.865	27.134	32.162	23.529
Övriga fordringar	66.786	95.704	38.529	12.386
	96.651	122.838	153.289	109.421
Summa	103.303	125.604	158.928	113.672

Not 14 – Eget kapital

Koncernen	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Summa
Enligt fastställd balansräkning 99-12-31	210.000	282.735	334.776	827.511
Effekt av byte av redovisningsprincip			-5.636	-5.636
Justerad utgående balans 99-12-31	210.000	282.735	329.140	821.875
Övriga justeringar enligt årsredovisning år 2000		26.431	-60.571	-34.140
Effekt av byte av redovisningsprincip			-6.503	-6.503
Justerad utgående balans 00-12-31	210.000	309.166	262.066	781.232
Utdelning			-73.500	-73.500
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital		72.718	-72.718	–
Valutakursdifferenser			9.203	9.203
Årets resultat			132.640	132.640
Enligt balansräkning 01-12-31	210.000	381.884	257.691	849.575

Moderbolaget	Aktie- kapital	Uppskriv- ningsfond	Reserv- fond	Fritt eget kapital	Summa
Enligt fastställd balansräkning 00-12-31	210.000	34.848	42.000	183.871	470.719
Effekt av byte av redovisningsprincip				3.443	3.443
Justerad utgående balans 00-12-31	210.000	34.848	42.000	187.314	474.162
Utdelning				-73.500	-73.500
Årets resultat				46.759	46.759
Enligt balansräkning 01-12-31	210.000	34.848	42.000	160.573	447.421

Aktiekapitalet är fördelat på 21.000.000 aktier à nominellt 10 kronor.

Not 15 – Obeskattade reserver

	Moderbolaget	
	2001	2000
Avskrivningar utöver plan		
-byggnader	29.063	32.509
-maskiner och inventarier	103.700	–
Periodiseringsfond	132.826	122.343
Summa	265.589	154.852

Not 16 – Uppskjuten skatt

Temporära skillnader	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Uppskjuten skattefordran				
Underskottsavdrag	2.872	2.097	–	–
Pensioner	7.004	3.443	7.004	3.443
Övrigt	642	–	642	–
Summa	10.518	5.540	7.646	3.443
Uppskjuten skatteskuld				
Obeskattade reserver	91.762	59.300	–	–
Koncernjusteringar	5.706	-778	–	–
Maskiner och inventarier	30.870	34.781	–	–
Summa	128.338	93.303	–	–

Uppskjuten skattefordran redovisas i posten Långfristiga fordringar (se Not 11).

Not 17 – Skulder till kreditinstitut

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Räntebärande				
Upplåning valutor	135.174	109.936	135.174	109.936
Kreditmarknadslån	223.719	184.405	210.516	183.921
Summa	358.893	294.341	345.690	293.857
Varav förfaller till betalning efter fem år	0	0	0	0

Not 18 – Övriga långfristiga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Räntebärande				
Skulder till dotterföretag			4.036	3.472
Övriga långfristiga skulder	848	848	–	–
	848	848	4.036	3.472
Ej räntebärande				
Skulder till dotterföretag			3.886	3.886
Övriga långfristiga skulder	–	–	848	848
	–	–	4.734	4.734
Summa	848	848	8.770	8.206
Varav förfaller till betalning efter fem år	0	0	0	0

Not 19 – Övriga kortfristiga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Räntebärande				
Övriga skulder	4.568	5.363	–	–
Ej räntebärande				
Skatteskulder	–	–	5.736	–
Skulder till dotterföretag			242.247	184.042
Övriga skulder	23.550	23.245	14.648	12.867
	23.550	23.245	262.631	196.909
Summa	28.118	28.608	262.631	196.909

Not 20 – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Ej räntebärande				
Upplupna lönekostnader	36.140	36.859	26.113	26.113
Upplupna sociala kostnader	19.748	22.755	14.534	14.534
Upplupna pensionskostnader	8.947	12.722	8.947	6.701
Tullavgifter	85.718	101.420	85.536	99.697
Övrigt	39.375	44.938	24.184	28.354
Summa	189.928	218.694	159.314	175.399

Not 21 – Specifikation av aktier och andelar

MODERBOLAGETS AKTIER I DOTTERFÖRETAG

Svenska dotterföretag	Org. nummer	Säte	Antal aktier	Kapitalandel %	Bokfört värde
Karlshamns Sweden AB	556377-1574	Karlshamn	1.000	100	144.778
Tefac AB	556283-5214	Karlshamn	1.000	100	40.050
Binol AB	556111-3472	Karlshamn	20.000	100	3.000
Karlshamns Crushing & Feed AB	556026-0811	Karlshamn	81.000	100	9.238
Belico Holding AB	556537-0904	Karlshamn	9.000	100	750
Karlshamns Lipid Specialities AB	556283-5156	Karlshamn	20.000	100	3.040
Gnikiv East Holding AB	556379-1598	Karlshamn	1.000	100	100
Karlshamns Baltic Holding AB	556381-8664	Karlshamn	1.000	100	100
Lipex AB	556345-4585	Karlshamn	1.000	100	100
Filiun AB	556305-9426	Karlshamn	20.000	100	230
Binol Vegetabiliska Oljor AB	556345-4577	Karlshamn	2.000	100	200
					201.586

Utländska dotterföretag		Säte	Antal aktier	Kapitalandel %	Bokfört värde
Karlshamns B.V., Nederländerna		Zaandijk	500	100	2.145
Karlshamns UK Holdings Plc., Storbritannien		Hull	4.848.499	100	69.960
Karlshamns International Plc., Storbritannien		Hull	50.000	100	–
Chambers & Fergus Ltd, Storbritannien		Hull	900.000	100	–
Karlshamns Ltd, Storbritannien		Hull	1.500.000	100	–
Karlshamns (M) Sdn. Bhd., Malaysia		Kuala Lumpur	1.500.000	100	2.806
Karlshamns Far East Sdn. Bhd., Malaysia		Kuala Lumpur	500.000	100	133
Karlshamns Speciality Fats Sdn. Bhd., Malaysia		Kuala Lumpur	2	100	0
					75.044
Summa					276.630

KONCERNENS OCH MODERBOLAGETS AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

	Org. nummer	Säte	Antal aktier	Kapitalandel %	Bokfört värde	Koncernens andel av rörelse-resultat 2001	Koncernens andel av eget kapital 2001
Svenska							
Rapsester AB	556375-3564	Karlshamn	500	50	50	0	50
Karlshamns Stuveri och Terminal AB	556008-2264	Karlshamn	2.757	20,6	379	0	1.130
Utländska							
Akoleo S.A., Schweiz		Geneve	60	20	282	392	2.097
Summa					711	392	3.277

KONCERNENS OCH MODERBOLAGETS AKTIER OCH ANDELAR I ÖVRIGA FÖRETAG

	Org. nummer	Säte	Antal aktier	Kapitalandel %	Bokfört värde
Svensk Raps AB	556220-7406	Malmö	300	10,0	59
Elektronikcentrum i Svängsta AB	556254-0905	Svängsta	1.609	8,7	90
Föreningsandelar och mindre aktieposter			5	0	1
Summa					150

Not 22 – Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Borgensförbindelser				
Till förmån för dotterföretag	63.614	38.030	63.614	38.030
Övriga	2.438	2.241	2.438	2.241
Summa	66.052	40.271	66.052	40.271

Not 23 – Arvode till revisorer

	Koncernen		Moderbolaget	
	2001	2000	2001	2000
Öhrlings PricewaterhouseCoopers				
Revisionsuppdrag	1.221	1.503	445	623
Andra uppdrag	8.447	1.335	8.362	1.287
Övriga revisorer				
Revisionsuppdrag	103	110		
Andra uppdrag	50	40		

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

Karlshamn den 13 mars 2002

Melker Schörling
Styrelsens ordförande

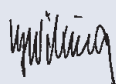
Clas Eriksson

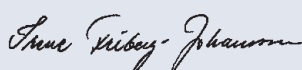
Håkan Hellmo

Mikael Ekdahl

Gösta Wiking

Irene Friberg-Johansson

Leif Håkansson

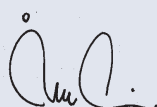

Lars Lindegren

Jerker Hartwall
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 13 mars 2002
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Åke Christiansson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Karlshamns AB (publ)

Org nr 556478-1796

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Karlshamns AB (publ) för år 2001. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskaphandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskaphandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om

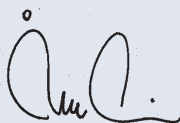
ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av bolagets och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Karlshamn den 13 mars 2002

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Åke Christiansson
Auktoriserad revisor

Karlshamnsaktien

Karlshamnsaktien är sedan 1997 noterad på Stockholmsbörsens O-lista. En börspost består av 200 aktier.

Under 2001 omsattes totalt 5.018.493 Karlshamnsaktier, vilket motsvarade cirka 23,9 procent av antalet aktier. Det totala värdet av Karlshamns omsatta aktier uppgick till 338.799.296 kr. Handel i aktien ägde rum samtliga börsdagar. Den genomsnittliga omsättningen per börsdag var 20.000 aktier.

Aktiekapital

Det nominella aktiekapitalet i Karlshamns uppgår till 210 Mkr, fördelat på 21 miljoner aktier om vardera

10 kronor. Varje aktie medför lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst. Varje aktie har en röst och vid bolagsstämma får röstberättigad rösta för fulla antalet av innehavaren ägda och företrädda aktier utan någon begränsning i röstetalet.

Personalkonvertibel

Efter bolagsstämmans beslut i maj 1999 upptog bolaget ett förlagslån om nominellt högst 2.825.000 kronor genom emission av skuldebrev med högst 565.000 optionsrätter till nyteckning av aktier. Totalt tecknades 167.800 optionsrätter av det totalt erbjudna

antalet om 546.400 optionsrätter. Priset på en optionsrätt fastslogs till 7,20 kronor och teckningskursen för tiden 1 september 1999 - 31 augusti 2001 till 101 kronor per aktie samt för tiden 1 september 2001 - 1 juli 2004 till 79 kronor per aktie. Utspädning vid full konvertering blir 0,8 procent. Förlagslånet löpte med en årlig ränta på tre procent och förföll till betalning den 1 juli 2000.

Ägarförändringar

Mellan 1932 och 1993 var Karlshamns ett helägt dotterbolag till KF. År 1994 ändrades ägarbildens till att omfatta KF Invest AB, Lantmännen Invest AB,

Fördelning av aktieinnehav per 2001-12-31

	Antal aktie- ägare	Andel av alla aktie- ägare, %	Andel av aktie- kapital och röster, %
Antal aktier			
1-500	3.952	71,73	3,82
501-1.000	841	15,26	3,48
1.001-2.000	346	6,28	2,79
2.001-5.000	204	3,70	3,39
5.001-10.000	76	1,38	2,76
10.001-20.000	41	0,74	2,99
20.001-50.000	28	0,51	4,34
50.001-100.000	8	0,15	2,97
100.001-	14	0,25	73,46
Totalt	5.510	100	100

De största aktieägarna 2001-12-31

	Antal aktier	Andel av aktiekapital och röster i %
Melker Schörling Tjänste AB	6.512.823	31,0%
Lantmännen Invest AB	4.454.245	21,2%
Alecta Pensionsförsäkring	800.242	3,8%
KP Pension & Försäkring	799.300	3,8%
AMF Pensionsaktiefond-Sverige	680.000	3,2%
AMF Pensionsförsäkring AB	671.400	3,2%
Livförsäkringsbolaget Skandia	530.711	2,5%
Banco Småbolagsfond	280.000	1,3%
Försäkringsbolaget pensionsgaranti	181.700	0,9%
Andra AP-fonden	168.057	0,8%
Övriga aktieägare	5.921.522	28,3%
	21.000.000	100,0%

Data per aktie

	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Antal aktier, tusental	14.000	21.000	21.000	21.000	21.000	21.000
Utestående optioner, tusental	–	–	–	168	168	168
Antal aktieägare	–	4.686	4.971	5.203	4.964	5.510
Börskurs bokslutsdagen, kr	–	124,00	60,00	70,50	67,00	80,50
Utdelning, kr	10,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50 ¹⁾
Direktavkastning, %	–	2,8	5,8	5,0	5,2	4,3
Utdelningsandel efter skatt, %	88,6	40,3	51,5	59,9	258,8	55,4 ¹⁾
Vinst per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	11,84	8,68	6,80	5,84	1,35	6,32
Vinst per aktie efter konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	11,84	8,68	6,80	5,80	1,34	6,27
Eget kapital per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	45,96	33,10	36,77	39,14	37,20	40,46
P/E tal efter skatt, kr	–	14,3	8,8	12,1	49,6	12,7
Börskurs/Eget kapital	–	3,7	1,6	1,8	1,8	2,0

1) Föreslagen utdelning
Definitioner, se sid 59

Nordic Capital AB samt Karlshamns ledning. I samband med ägarspridningen och noteringen 1997 fick Karlshamns cirka 4.650 nya aktieägare.

KF Invest överlät 1999 sitt innehav i Karlshamns till Kooperativa Förbundet Ekonomisk Förening, KF Finans, i samband med att KF Invest omorganiserades.

Under 2000 förvärvade Melker Schörling Tjänste AB 1.960.257 aktier i Karlshamns AB motsvarande 9,3 procent av aktiekapital och röster. Under 2001 förvärvade Melker Schörling Tjänste AB även KF Finans aktier, motsvarande 4.523.366 aktier. Melker Schörling Tjänste AB är därmed i dag den enskilt största aktieägaren i Karlshamns AB och innehar 31 procent av aktiekapitalet och röster.

Antalet aktieägare i Karlshamns AB har under året ökat med 546 personer, från 4.964 vid årsskiftet 2000 till 5.510 vid utgången av 2001. Den största antalsmässiga förändringen har ägt rum i gruppen med ett innehav upp till 500 aktier, där antalet ägare ökat med 359 personer till 3.952

Institutionsandelen uppgick vid utgången av 2001 till 26,1 procent, en minskning med 11,6 procentenheter jämfört med föregående år. Andelen svenska institutioner minskade med 12,9 procentenheter till 23,7 procent (36,6) och andelen utländska institutioner ökade med 1,4 procentenheter till 2,5 procent (1,1).

Svenska privatpersoners ägande ökade till 20,7 procent (19,2) och motsvarande andel för utländska privatpersoner ökade till 1,0 procent (0,3).

Det totala utlandsägandet uppgick vid utgången av år 2001 till 3,5 procent (1,4) eller 719.018 aktier (287.670).

Av totala antalet aktier var 68,6 procent direktregistrerade (56,0). Totalt var 14.403.627 aktier direktregistrerade (11.767.952) fördelade på

2.632 ägare (2.572).

Andelen förvaltarregistrerade aktier uppgick vid årets slut till 31,4 procent (44,0) eller 6.596.373 aktier (9.232.048) fördelade på 2.878 ägare (2.392).

De största ägarna vid årsskiftet 2001/2002 framgår av tabellen på sidan 56.

Utdelningspolitik

Det är styrelsens målsättning att Karlshamns skall utvecklas i finansiell balans med beaktande av bland annat finansiell ställning, resultat, kassaflöde och förväntad lönsamhet. Med denna målsättning i beaktande är det styrelsens uppfattning att Karlshamns skall dela ut 35-50 procent av koncernens resultat efter skatt.

Återköp av egna aktier

Bolagsstämman den 2 maj 2001 bemyndigade styrelsen att återköpa högst 10 procent av de egna aktierna. Styrelsen har inte utnyttjat bemyndigandet och således inte återköpt några aktier.

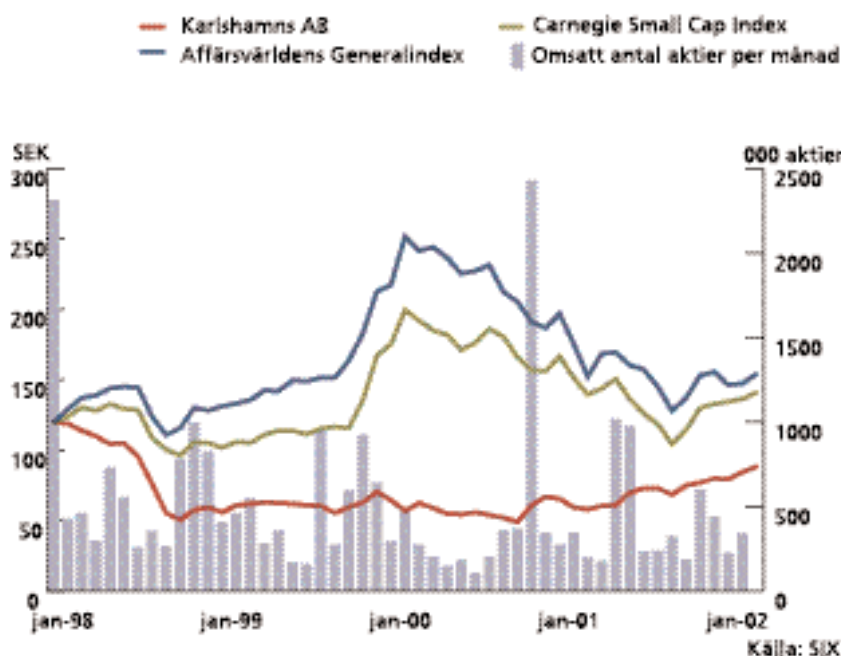
Förslag till utdelning

Karlshamns styrelse föreslår att för verksamhetsåret 2001 dela ut 3,50 kronor per aktie, dvs oförändrat jämfört med förra året.

Förslaget är något högre än vad utdelningspolitiken anger och motiveras av bolagets starka finansiella ställning och förväntad framtida lönsamhet.

Räknat på aktiekursen vid årets slut innebär den föreslagna utdelningen en direktavkastning på 4,3 procent.

Karlshamns

Femårsöversikt

Mkr om annat ej anges	1997	1998	1999	2000	2001
Resultaträkning					
Nettoomsättning	3.188	3.163	3.000	2.728	2.942
Utlandsandel av nettoomsättning, %	57,9	60,6	62,9	61,5	62,0
Bearbetningsersättning	862	833	817	759	892
Rörelseresultat	252	210	199	63	196
Resultat efter finansiella poster	239	194	185	52	182
Årets resultat	182	143	123	28	133
Rörelseresultat per affärsområde					
Oils & Fats	210	162	155	6	143
Technical Products	23	31	29	39	36
Feed Materials	19	17	15	18	17
Balansräkning					
Anläggningstillgångar	537	632	687	736	770
Omsättningstillgångar	899	1.006	939	926	1.045
Eget kapital	695	772	822	781	850
Avsättningar	106	113	103	97	132
Skulder	635	753	701	784	833
Operativt kapital	930	1.185	1.108	1.101	1.264
Nettolåneskuld	159	318	183	223	282
Nyckeltal					
Avkastning på operativt kapital, %	30,3	19,8	16,0	5,6	16,4
Avkastning på eget kapital, %	27,2	19,5	15,5	3,4	16,4
Soliditet, %	48,4	47,2	50,6	47,0	46,8
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,23	0,41	0,22	0,29	0,33
Andel riskbärande kapital, %	53,7	53,3	56,2	52,3	53,6
Räntetäckningsgrad, ggr	16,0	11,2	11,2	4,0	9,4
Kapitalomsättningshastighet, ggr	3,9	3,0	2,4	2,4	2,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten	139	76	307	131	137
Direktinvesteringar i anläggningstillgångar	124	160	136	117	109
Forskning och utvecklingskostnader	33	34	34	35	36
Medelantal anställda	806	787	782	749	731
varav i Sverige	629	617	619	608	591
varav utanför	177	170	163	141	140
Löner och ersättningar	225	223	226	229	239
Aktiedata					
Antal aktier, tusental	21.000	21.000	21.000	21.000	21.000
Utestående optioner, tusental	–	–	168	168	168
Vinst per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	8,68	6,80	5,84	1,35	6,32
Vinst per aktie efter konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	8,68	6,80	5,80	1,34	6,27
Eget kapital per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter ¹⁾ , kr	33,10	36,77	39,14	37,20	40,46
Utdelning per aktie ²⁾ , kr	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50 ³⁾

1) Före föreslagen utdelning. Utdelning för 2000, som betalades ut i maj 2001, var 73,5 Mkr eller 3,50 kronor per aktie.

2) Beslutad utdelning.

3) Föreslagen utdelning.

Definitioner

Nyckeltal

Andel riskbärande kapital

Eget kapital, minoritetens andel av eget kapital och uppskjuten skatteskuld dividerat med balansomslutningen.

Avkastning på eget kapital

Årets resultat i procent av genomsnittligt eget kapital.

Avkastning på operativt kapital

Rörelseresultat dividerat med genomsnittligt operativt kapital.

Bearbetningsersättning

Rörelseintäkter minus varukostnader.

Börskurs/Eget kapital

Börskursen dividerat med eget kapital per aktie.

Direktavkastning

Utdelning per aktie i procent av börskursen.

Eget kapital per aktie

Eget kapital dividerat med antal aktier på balansdagen.

Kapitalomsättningshastighet

Nettoomsättning dividerat med genomsnittligt operativt kapital.

Likvida medel

Kassa och bank plus kortfristiga placeringar.

Vinst per aktie

Årets resultat dividerat med antal aktier på balansdagen.

Nettolåneskuld

Summa räntebärande skulder minus räntebärande tillgångar.

P/E-tal

Aktiekursen dividerat med vinst per aktie.

Räntetäckningsgrad

Rörelseresultat plus finansiella intäkter dividerat med finansiella kostnader.

Rörelsekapital

Icke räntebärande omsättnings-tillgångar minus icke räntebärande skulder exklusive uppskjuten skatteskuld.

Nettoskuldsättningsgrad

Nettolåneskuld dividerat med eget kapital inklusive minoritetsintressen.

Soliditet

Eget kapital inklusive minoritetsintressen i procent av balansomslutningen.

Operativt kapital

Summa tillgångar minus likvida medel, räntebärande fordringar och icke räntebärande rörelseskulder, men exklusive uppskjuten skatteskuld.

Utdelningsandel

Utdelning per aktie i procent av vinst per aktie.

Melker Schörling**Mikael Ekdahl****Clas Eriksson****Jerker Hartwall****Håkan Hellmo****Lars Lindegren****Gösta Wiking****Irene Friberg-Johansson****Leif Håkansson****Ann Magnusson**

Styrelse

Styrelseledamöter valda
av bolagsstämman

Melker Schörling

Född 1947.
Styrelsens ordförande.
Ledamot sedan 2001.
Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Securitas, Hexagon, Attendo Senior Care. Vice ordförande i Assa Abloy. Styrelseledamot i Cardo, H&M och Skandia.
Aktieinnehav:
genom bolag 6.512.823
Optioner: 0
melker.schorling@securitasgroup.com

Mikael Ekdahl

Född 1951.
Ledamot sedan 2001.
Advokat och delägare i Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB.
Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Marco AB. Styrelseledamot i Nordbankens Södra Region, Konstruktionsbakelit AB och Bong Ljungdahl AB.
Aktieinnehav: 8.000
Optioner: 0
mek@msa.se

Jerker Hartwall

Född 1952.
Verkställande direktör.
Ledamot sedan 2001.
Styrelseledamot i Novozymes, DK
Aktieinnehav: 30.300
Optioner: 0
jerker.hartwall@karlshamns.se

Clas Eriksson

Född 1949.
Verkställande direktör Lantmännen Invest.
Ledamot sedan 1994.
Övriga styrelseuppdrag: Styrelseledamot i AnalyCen Nordic AB, Lantmännen Invest AB, Svalöf Weibull AB, Melacure Therapeutics AB, Swecon Anläggningsmaskiner HB, SweLog Skogsmaskiner HB.
Aktieinnehav: 0
Optioner: 0
clas.eriksson@lantmannen.se

Håkan Hellmo

Född 1941.
Verkställande direktör Svenska Lantmännen.
Suppleant 1994-1996. Ledamot sedan 1997.
Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Lantmännen Invest AB, Lantmännens Maskinimport AB, Lactamin AB, AnalyCen AB, Doggy AB. Styrelseledamot i Svenska Lantmännen, Cerealia AB, Svalöf Weibull AB, Spintab, Spira AB, Solanum AB.
Aktieinnehav: 2.000
Optioner: 0
hakan.hellmo@lantmannen.se

Lars Lindegren

Född 1937.
Ledamot sedan 1999.
Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Metcon Medicin AB.
Styrelseledamot i Angiogenetics Sverige AB, Photocure ASA, Supratek Pharma Inc. och Tripep AB, Gelileo Genomics Inc (Canada) och Xanthus Life Sciences Inc (USA).
Aktieinnehav: 0
Optioner: 0
lars@lindegren.com

Gösta Wiking

Född 1937.
Ledamot sedan 1997.
Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Bure Equity AB, Mölnlycke Health Care AB, Tribon AB och Angiogenetics AB. Vice styrelseordförande i S E B samt styrelseledamot i Bong Ljungdahl AB och Possio AB.
Aktieinnehav: 300
Optioner: 0
g.wiking@telia.com

Styrelseledamöter
utsedda av personalen

Irene Friberg-Johansson

Karlshamns AB
Utsedd av PTK.
Född 1945.
Ledamot sedan 1993.
Aktieinnehav: 0
Optioner: 200
irene.friberg@karlshamns.se

Leif Håkansson

Karlshamns AB
Utsedd av Industrifacket.
Född 1957.
Ledamot sedan 2001.
Aktieinnehav: 0
Optioner: 0
leif.hakansson@karlshamns.se

Suppleant

Ann Magnusson

Karlshamns AB
Utsedd av PTK.
Född 1962.
Suppleant sedan 1999.
Aktieinnehav: 0
Optioner: 0
ann.magnusson@karlshamns.se

Johan Sandberg, Bo Svensson, Jerker Hartwall, Helen Olsson och Stefan Sjölin

Håkan Christensson, Björn Samuelsson och Jan Gunnerdal

Magnus Jörsmo, Hans Nilsson och Tommie Holmberg

Ulf Hansson, Thomas Carlsson, Jan-Ove Aspeblad och Jan-Olof Lidefelt

Ledande befattningshavare

Jerker Hartwall

President and CEO
Född 1952. Anställd sedan 2000.
Aktieinnehav: 30.300
Optioner: 0
jerker.hartwall@karlshamns.se

Jan-Ove Aspeblad

Economic and Administration
Manager
Född 1952. Anställd sedan 1986.
Aktieinnehav: 35.700
Optioner: 2.000
jan-ove.aspeblad@karlshamns.se

Thomas Carlsson

Global Production Manager
Född 1949. Anställd sedan 1974.
Aktieinnehav: 38.000
Optioner: 2.000
thomas.carlsson@karlshamns.se

Håkan Christensson

President Business Sector
Edible Oils
Född 1962. Anställd sedan 1986.
Aktieinnehav: 0
Optioner: 2.000
hakan.christensson@karlshamns.se

Jan Gunnerdal

President Business Sector
Lipids for Care
Född 1946. Anställd sedan 1970.
Aktieinnehav: 35.700
Optioner: 0
jan.gunnerdal@karlshamns.se

Ulf Hansson

Global R&D and Quality
Manager
Född 1963. Anställd sedan 1988.
Aktieinnehav: 200
Optioner: 2.000
ulf.hansson@karlshamns.se

Tommie Holmberg

President Tefac AB
Född 1945. Anställd sedan 1970.
Aktieinnehav: 72.000
Optioner: 0
tommie.holmberg@karlshamns.se

Magnus Jörsmo

President Binol AB
Född 1965. Anställd sedan 1986.
Aktieinnehav: 0
Optioner: 2.000
magnus.jorsmo@karlshamns.se

Jan-Olof Lidefelt

Strategic Marketing Manager
Född 1948. Anställd sedan 1980.
Aktieinnehav: 0
Optioner: 0
jan-olof.lidefelt@karlshamns.se

Hans Nilsson

Vice President Strategic Raw
Material Sourcing
President Feed Materials
Född 1950. Anställd sedan 1986.
Aktieinnehav: 34.400
Optioner: 2.000
hans.nilsson@karlshamns.se

Helen Olsson

Vice President Human Resources
& Organisation Development
Född 1965. Anställd sedan 1989.
Aktieinnehav: 300
Optioner: 0
helen.olsson@karlshamns.se

Björn Samuelsson

President Business Sector
Chocolate & Confectionery Fats
Född 1956. Anställd sedan 1977.
Aktieinnehav: 200
Optioner: 2.000
bjorn.samuelsson@karlshamns.se

Johan Sandberg

Vice President Strategic Business
Development
Född 1945. Anställd sedan 1971.
Aktieinnehav: 31.600
Optioner: 2.000
johan.sandberg@karlshamns.se

Stefan Sjölin

Vice President and CFO
Född 1955. Anställd 2001.
Aktieinnehav: 200
Optioner: 0
stefan.sjolin@karlshamns.se

Bo Svensson

Vice President and CIO
Född 1951. Anställd sedan 1974.
Aktieinnehav: 300
Optioner: 2.000
bo.svensson@karlshamns.se

Revisor

Åke Christiansson

Auktoriserad revisor.
Född 1954.
Öhrlings Pricewaterhouse-
Coopers AB
Bolagets revisor sedan 1999.
(ej med på bild)

Informationstillfällen

Karlshamns kommer att lämna ekonomisk information för verksamhetsåret 2002 vid följande tillfällen:

Delårsrapport 1:a kvartalet presenteras vid ordinarie bolagsstämma den 24 april.

Halvårsrapport presenteras den 20 augusti.

Delårsrapport 3:e kvartalet presenteras den 21 oktober.

Bokslutskommuniké för verksamhetsåret 2002 presenteras i februari 2003.

Rapporter och pressreleaser finns även tillgängliga på engelska och kan beställas från Karlshamns AB, Corporate Communication, 374 82 Karlshamn. Telefon 0454 820 00, fax 0454 828 20. E-post: info@karlshamns.se

Mer information om Karlshamns finns på företagets webbplats: www.karlshamns.com.

Bolagsstämma

Karlshamns AB:s (publ) ordinarie bolagsstämma äger rum onsdagen den 24 april 2002, kl. 14.00 i Rådhusalen, Rådhuset i Karlshamn. Entrén till stämmolokalen öppnar kl. 13.00 och registrering måste ha skett före kl. 14.00 då röstlängden fastställs.

Rätt att deltaga i stämman

Rätt att deltaga i stämman har den aktieägare som, dels är registrerad i den utskrift av aktieboken som görs fredagen den 12 april 2002, dels har anmält sitt deltagande till stämman senast kl. 16.00 torsdagen den 18 april 2002.

Registrering i aktieboken

Bolaget är s k avstämningsbolag. Detta innebär att aktieägare, för att ha rätt att delta i bolagsstämman, måste vara införd i den av VPC AB förda aktieboken senast fredagen den 12 april 2002. Den som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste tillfälligt inregistrera aktierna i eget namn för att kunna delta i stämman. Detta bör ske i god tid före nämnda datum.

Anmälan

Aktieägare som önskar delta i bolagsstämman skall anmäla sig till bolaget antingen per post under adress:

Karlshamns AB, Kerstin Wemby, 374 82 Karlshamn eller på telefon 0454 823 12/825 38, på fax 0454 828 20, via e-post: kem@karlshamns.se eller via webbplatsen:

www.karlshamns.com så snart som möjligt och senast kl. 16.00 torsdagen den 18 april 2002 då anmälningstiden går ut.

Vid anmälan skall namn, adress, telefonnummer, person- eller organisationsnummer samt aktieinnehav uppges.

Kallelse till bolagsstämman

Kallelse till bolagsstämman annonseras i Post- och Inrikes Tidningar och i Svenska Dagbladet, där samtliga stämмоörenden kommer att framgå.